Actualisatie IHP Beuningen

Opdrachtgever
Gemeente Beuningen

Datum
29 april 2024

Referentie
1647803-0040.1.2

Auteur(s)
Kim Vermeulen - HEVO B.V.
Eline Stevens - HEVO B.V.

GEMEENTE BEUNINGEN

Statenlaan 8
5223 LA 's-Hertogenbosch
T 073 - 6 409 409
info@hevo.nl
KvK Brabant 16029774
Burg. Roelenweg 40
8021 EW Zwolle
T 038 - 4 258 101
ISO 9001-gecertificeerd
BTW 0011.60.461.B01

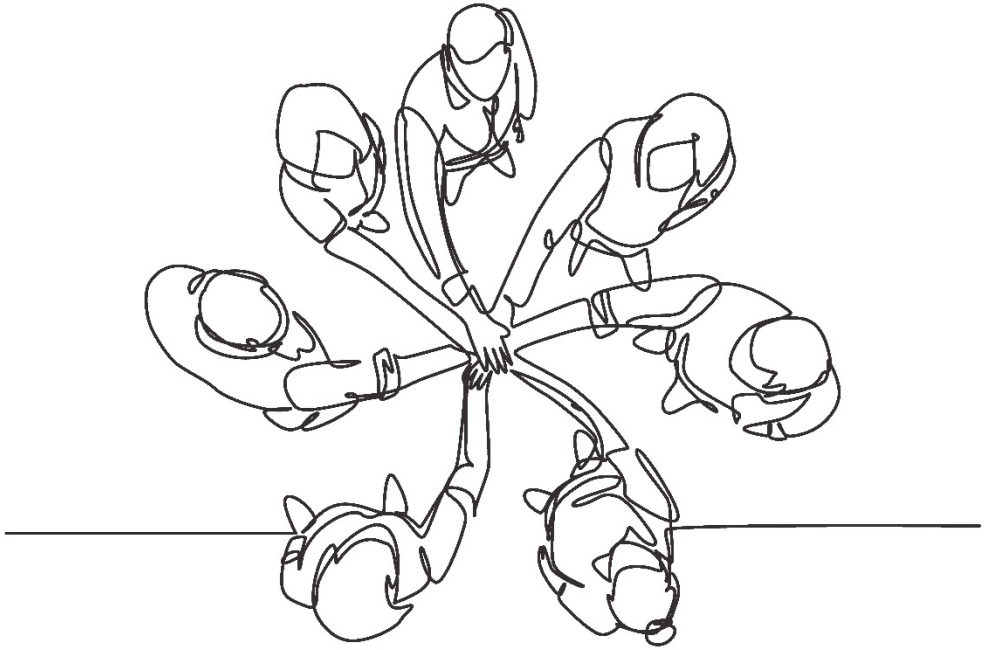
Voorwoord

In opdracht van de gemeente Beuningen zijn HEVO, de gemeente en de schoolbesturen van het primair onderwijs (PO) en het speciaal basisonderwijs (SBO) gekomen tot een actualisatie van het Integraal Huisvestingsplan (IHP).

Het IHP omschrijft op basis van een gezamenlijk bepaalde visie, gerichte analyse, huisvestingsopgaven en financiële vertaling de kaders voor investeringen in onderwijshuisvesting. Een strategisch IHP stelt gemeente en schoolbesturen in staat om op korte en lange termijn toekomstbestendige keuzes te maken. Het IHP geeft voor de eerste 5 jaar (2024-2028) concreet aan wat de opgave is en geeft een doorkijk voor de langere termijn.

Het IHP bestaat uit vier fasen, ofwel vier deelproducten, die in onderliggend document zijn samengebracht:

1. Visie: de bouwstenen.
2. Inventarisatie van het gebouwenbestand.
3. Opgaven gemeente Beuningen.
4. Financiële vertaling.

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

1. Inleiding 4
1.1. Aanleiding en urgentie 4
1.2. Doelstelling 5
1.3. Aanpak 5
1.4. Leeswijzer 5

2. Onderwijslandschap 6

3. Visie op Onderwijs & Onderwijshuisvesting 7
3.1. Visie op onderwijs en kinderopvang 7
3.2. Visie op onderwijshuisvesting 7
3.3. Verdieping: (Landelijke) Ontwikkelingen 7
3.3.1 KC ontwikkeling 7
3.3.2 Inclusief onderwijs 8
3.4. Bouwsteen 1: regie 9
3.5. Bouwsteen 2: duurzaamheid en kwaliteit 10
3.6. Bouwsteen 3: vervangende nieuwbouw en renovatie 12
3.7. Bouwsteen 4: samenwerking in Kindcentra 13
3.8. Bouwsteen 5: vraag en aanbod 14
3.9. Bouwsteen 6: medegebruik / verhuurbeleid bij KC's 16

4. Opgaven schoolgebouwen Beuningen 19
4.1. Quickscans 19
4.2. Capaciteitsanalyse (scholenlandschap) 20
4.3. De opgaven 22
4.3.1 Opgaven periode 0-5 jaar 22
4.3.2 Opgaven periode 5-10 jaar 23
Opgaven periode 10-20 jaar 23
4.3.3 Opgaven periode >20 jaar 23

5. Opgaven gymzalen Beuningen 24
5.1. Capaciteitsanalyse 24

6. Financiële vertaling 26
6.1. Kwaliteitsambitie 26
6.2. Investeringskostenkengetallen 27
6.2.1 Nieuwbouw 27
6.2.2 Vernieuwbouw 29
6.2.3 Renovatie 29
6.2.4 Kinderopvang 29
6.3. Uitgangspunten financiële vertaling onderwijs 29
6.4. Overzicht investeringskosten 31
6.5. De interpretatie van investeringskosten uit dit IHP 32
6.6. Total Cost of Ownership **Error! Bookmark not defined.**

7. CO_2-reductie 33

8. Vervolg IHP 34
8.1. Opstellen uitvoeringsprogramma en businesscases 34
8.2. Actielijst vervolg IHP 34
8.3. Voorbehoud 34

Bijlage 1: huidig stelsel 35

Bijlage 2: kwaliteitskader HEVO 38

Bijlage 3: toegepaste methodieken 39
Capaciteitsanalyse 39
Quickscans 39

Bijlage 4: scholenlandschap incl. niet geaccordeerde woningbouwplannen 40

Bijlage 5: energieprestaties 41

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en urgentie

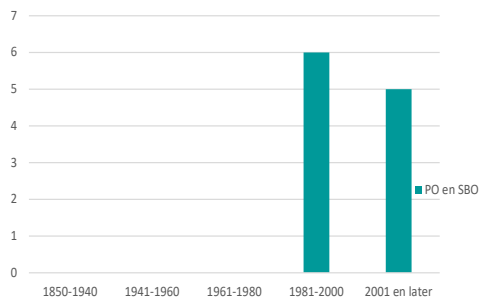
Op het gebied van onderwijshuisvesting wordt nu en in de toekomst door gemeente en schoolbesturen intensief samengewerkt. Deze samenwerking is hard nodig. De noodzaak tot samenwerking komt primair voort uit de gedeelde verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting: de gemeente heeft een zorgplicht voor onderwijs-huisvesting (onder andere nieuwbouw en uitbreiding) en schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor onderhoud, exploitatie en het invulling geven aan het onderwijsconcept.

Het afstemmen van deze verantwoordelijkheden bij het tegemoet treden van nieuwe opgaven wordt steeds urgenter. Op landelijk niveau krijgt onderwijshuisvesting steeds meer aandacht. In het rapport van de Rijksbouwmeester uit 2009[1] werd reeds geconstateerd dat de gebouwenvoorraad in het funderend onderwijs sterk verouderd is, vaak een slecht binnenklimaat heeft en niet duurzaam is. In 2011 concludeerde ook het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) dat het binnenmilieu in de scholen vaak onder de maat is: uit verschillende onderzoeken kwam naar voren dat de CO_2-concentraties in Nederlandse scholen vaak te hoog zijn. In 2016 concludeerde de Algemene Rekenkamer[2] daarnaast dat het tempo waarin schoolgebouwen worden vervangen te laag is: schoolgebouwen staan gemiddeld 69 jaar voordat ze vervangen worden. In het onderzoek van de Algemene Rekenkamer is ook de tevredenheid van leraren over hun schoolgebouwen onderzocht. Leraren bleken ontevreden te zijn over een aantal aspecten van de huisvesting: zij vonden vooral de temperatuur en de luchtkwaliteit onvoldoende. Ook gaf een meerderheid van de ondervraagde leraren aan dat het schoolgebouw opgeknapt moet worden.

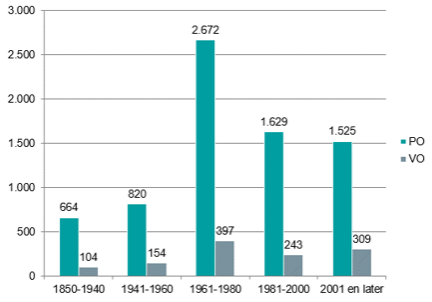
Ook in het onderzoek uit 2020 door McKinsey[3] naar de algemene staat van het onderwijs in Nederland wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de onderwijs-huisvesting; gemeenten geven ondanks hogere eisen en gestegen bouwkosten nog een vergelijkbaar bedrag uit aan onderwijshuisvesting als in 2009.

Tegelijkertijd stellen de sectorale routekaarten voor het klimaatakkoord hoge eisen aan de duurzaamheid en het tempo van de uitvoering van de vervangingsopgave[4]: de uitgaven moeten verdubbelen van circa € 21 miljard bij ongewijzigd beleid naar circa € 42 miljard.

De vernieuwingsopgave van de onderwijshuisvesting geldt deels ook voor de gemeente Beuningen, alhoewel uit de bouwjaren c.q. grote renovatiejaren in de grafieken hieronder is af te lezen dat de gemeente ten opzichte van het landelijk beeld een zeer jong gebouwenbestand heeft[5]:

Situatie gemeente

Situatie landelijk

De context waarin dit Integraal Huisvestingsplan (IHP) is opgesteld laat uitdagingen zien voor de onderwijshuisvesting in Beuningen. De belangrijkste uitdagingen daarbij zijn:

- Invulling geven aan de verduurzamingsopgave.
- De wens om 'Frisse Scholen' te realiseren.
- Samenwerking tussen kinderopvang en basisscholen in hetzelfde gebouw.
- Het grote aantal vervangings-, renovatie- en uitbreidingsopgaven in de eerste periode.

[1] Rapport *'Gezond en goed. Scholenbouw in topconditie'*, Rijksbouwmeester, Den Haag, 2009
[2] Schoolgebouwen primair en voortgezet onderwijs: de praktijk gecheckt, Algemene Rekenkamer (2016)
[3] Een verstevigd fundament voor iedereen, McKinsey (2020)

[4] Sectorale routekaart voor verduurzaming van schoolgebouwen in het primair en voortgezet onderwijs, PO-raad, VO-raad en VNG
[5] Bij een schoolgebouw dat uit me erdere bouwdelen bestaat is de leeftijd van het grootste bouwdeel aangehouden.

Alleen met vereende krachten en optimale samenwerking tussen gemeente en schoolbesturen kunnen deze uitdagingen in de komende jaren worden opgepakt en kunnen met de beschikbare middelen de beste keuzes worden gemaakt. Daarbij staan bij het opstellen van dit IHP steeds de kinderen van de gemeente Beuningen centraal; zij hebben recht op goed onderwijs in goede schoolgebouwen.

1.2. Doelstelling

Een strategisch IHP stelt gemeente en schoolbesturen in staat om op korte en lange termijn toekomstbestendige keuzes te maken. In aanvulling op de werkwijze op basis van de verordening, voegt het IHP een proactief onderwijshuisvestingsbeleid toe. In formele zin laat de gemeente hiermee zien op welke wijze zij haar zorgplicht, op grond van de taak die zij heeft in het voorzien van huisvesting voor het funderend onderwijs, wenst in te vullen (zie bijlage 1 voor extra informatie over de beleidskaders op het gebied van onderwijshuisvesting).

Het IHP biedt een meerjarenperspectief waarop het eigen (investerings)beleid van de schoolbesturen kan worden afgestemd. Het IHP vormt tevens het beleidskader voor het onderwijshuisvestingsbeleid. Het IHP wordt structureel herijkt, zodat het beleidskader blijft aansluiten bij de wet- en regelgeving en behoeften van dat moment.

1.3. Aanpak

In opdracht van de gemeente Beuningen heeft HEVO de gemeente en de schoolbesturen begeleid om te komen tot een actualisatie van het IHP.

Het IHP is samen met gemeente en schoolbesturen ontwikkeld. Daarbij zijn gezamenlijk de volgende stappen doorlopen:

- Stap 1: om te komen tot een gezamenlijke visie zijn in diverse bijeenkomsten met de schoolbesturen en gemeente ambities gedefinieerd en wensen geïnventariseerd.
- Stap 2: het actuele gebouwenbestand van de onderwijshuisvesting in de gemeente Beuningen is door middel van een herijking van de in 2018 uitgevoerde quickscans in beeld gebracht. Er zijn capaciteitsanalyses en kwaliteitsanalyses uitgevoerd. Verder zijn de gymvoorzieningen voor het onderwijs in de gemeente kwantitatief geïnventariseerd.
- Stap 3: op basis van de ambities en analyses zijn opgaven geformuleerd.
- Stap 4: op basis van de opgaven is een financiële vertaling gemaakt.
- Stap 5: de vier deelproducten zijn samengebracht in dit Integraal Huisvestingsplan 2024-2028.

1.4. Leeswijzer

Na dit eerste inleidende hoofdstuk beschrijft hoofdstuk 2 het onderwijslandschap van de gemeente Beuningen. Hoofdstuk 3 gaat in op de visie en beleidsambities. Hoofdstukken 4 en 5 zoomen in op de opgaven die zijn gedefinieerd voor de onderwijshuisvesting en de gymzalen. Hoofdstuk 6 voorziet de opgaven uit hoofdstukken 4 en 5 van financiële uitgangspunten en een financiële vertaling. In hoofdstuk 7 is doorgerekend wat de CO_2-reductie is die de opgaven bewerkstelligen. In hoofdstuk 8 zijn een aantal processtappen en uitgangspunten vermeld waar rekening mee dient te worden gehouden bij de uitvoering van het IHP.

2. Onderwijslandschap

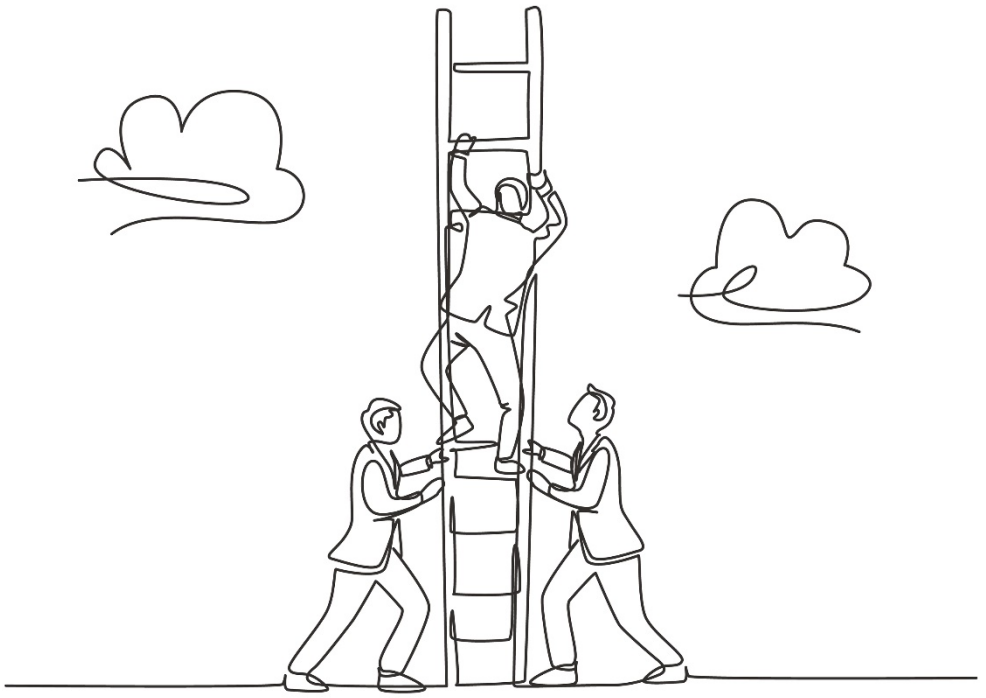
Dit hoofdstuk geeft een beknopte weergave van de onderwijssituatie in de gemeente Beuningen.

Het **basisonderwijs** in de gemeente Beuningen wordt aangeboden door twee schoolbesturen. De scholen primair onderwijs in de gemeente Beuningen verschillen onderling qua omvang en onderwijsconcept.

Schoolbestuur	# scholen	# leerlingen 1-10-2023	%
Groeisaam	7	1734	87%
Stichting montessorischool de Montijn	1	264	13%
Totaal			**100%**

Het **speciaal basisonderwijs** in de gemeente Beuningen wordt aangeboden door één schoolbestuur. Dit schoolbestuur biedt onderwijs aan leerlingen van binnen en buiten de gemeente. Het gaat om basisschoolleerlingen (4-12 jaar).

Schoolbestuur	# scholen	# leerlingen 1-10-2023	%
Groeisaam	1	78	100%
Totaal			**100%**

3. Visie op Onderwijs & Onderwijshuisvesting

De gemeente, de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties streven gezamenlijk naar toekomstbestendig onderwijs, kinderdagopvang (KOV) en buitenschools opvang (BSO). Het doel is om kinderen in de gemeente de best mogelijke kansen te bieden in hun ontwikkeling en voor te bereiden op hun toekomst. Daarbij is het van belang dat het aanbod toegankelijk, divers en goed gespreid is en aansluit op de vraag van de maatschappij.

3.1. Visie op onderwijs en kinderopvang

Een toekomstbestendig aanbod levert een bijdrage aan de ontwikkeling van alle kinderen in de gemeente zodat zij zich gezond, kansrijk en veilig kunnen ontwikkelen. Het onderwijs kan daarbij niet los worden gezien van de maatschappij, het gaat om de totale opvoed en opgroeiomgeving, waarin alle opvoeders samenwerken, elkaar aanvullen en versterken. Denk daarbij aan familie, buren, kinderopvangmedewerkers, leerkrachten, jongerenwerkers, sport- en cultuurbegeleiders en waar nodig jeugdzorgwerkers. Om een sterke basis te creëren wordt ingezet op drie doelstellingen:

1. Er wordt breed en voldoende onderwijsaanbod, KOV en BSO gerealiseerd waar leerlingen worden gestimuleerd om hun talenten te ontwikkelen en kansen te pakken.
2. Op de scholen wordt, samen met andere maatschappelijke partners, waar nodig (laagdrempelige) ondersteuning geboden. Er is een sterke verbinding tussen kinderopvang/school en de thuissituatie.
3. Leerlingen ervaren doorlopende ontwikkellijnen. Dit houdt voor het primair onderwijs in dat er wordt ingezet op de vorming van Kindcentra (KC's) waarbij het pedagogisch en didactisch klimaat van kinderopvang en onderwijs op elkaar aansluiten. Dit sluit aan op landelijke ontwikkelingen.

Om invulling te geven aan deze doelstellingen wordt ingezet op 'scholen als spil van de wijk' waarin professionals (onder andere scholen, kinderopvang, welzijnswerk, CJG en GGD), maatschappelijke partners, zorginstellingen, bedrijfsleven en verenigingen met elkaar de verantwoordelijkheid voelen en krijgen om lokaal kansen te creëren voor jongeren.

3.2. Visie op onderwijshuisvesting

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen is toekomstbestendige onderwijshuisvesting noodzakelijk. De onderwijshuisvesting dient te voldoen aan een aantal randvoorwaarden om de doelstellingen te kunnen ondersteunen.

Breed en voldoende onderwijsaanbod vraagt om een optimale afstemming in de **vraag** en behoefte van leerlingen en het **aanbod** aan onderwijs en onderwijshuisvesting. Dit vraagt ook om flexibiliteit van het onderwijsaanbod en de huisvesting die beiden meebewegen met veranderende demografische en maatschappelijke ontwikkelingen. De verbinding tussen kinderopvang, school en thuissituatie vraagt om scholen die midden in de maatschappij staan en ook ruimte bieden aan andere partijen. Doorlopende ontwikkellijnen kunnen gefaciliteerd worden door **samenwerking** tussen scholen onderling en met kinderopvang, maatschappelijke organisaties, vervolgopleidingen en werkgevers, onder één dak of binnen een netwerk. Daarnaast is ook de **kwaliteit en de duurzaamheid** van onderwijshuisvesting essentieel: gezonde schoolgebouwen dragen bij aan gezonde kinderen en leraren. Gezonde schoolgebouwen leveren tevens een positieve bijdrage aan de leerprestaties van de kinderen. Bovendien vervullen schoolgebouwen een voorbeeldfunctie voor duurzaamheid en bieden ze kansen om bij te dragen aan de energietransitie van de gemeente. **Renovatie** van schoolgebouwen kan een duurzaam alternatief zijn voor nieuwbouw. Gelet op de complexiteit, en de omvang van de opgave vraagt dit alles om consistent **beleid en heldere regieafspraken** en afspraken over **medegebruik en verhuur** van kinderopvangorganisaties.

De gemeente en de schoolbesturen hebben de visie op onderwijs en onderwijshuisvesting daarom verder uitgewerkt in zes bouwstenen. De visie op onderwijs en onderwijshuisvesting vormt samen met de bouwstenen een belangrijke basis voor het IHP. Het IHP is erop gericht om deze uitgangspunten zo veel als mogelijk te realiseren.

3.3. Verdieping: (Landelijke) Ontwikkelingen

3.3.1 KC ontwikkeling

De urgentie en achterliggende reden voor de realisatie van een doorlopende leerlijn, ofwel een integratie van onderwijs en kinderopvang is dat dit leidt tot optimale

talentontwikkeling van kinderen en kansengelijkheid. Deze argumenten zijn recent nogmaals wetenschappelijk onderbouwd[6]:

1. *Vroeg investeren in kwaliteit is essentieel om kansengelijkheid te bevorderen*: recent Nederlands onderzoek heeft laten zien dat de prestatieverschillen van kinderen in groep 8 voor 50-80% verklaard kunnen worden door initiële verschillen bij instroom in de basisschool[7]. Om die reden is het zeer verstandig om te investeren in voorzieningen voor voorschoolse opvang en educatie, gericht op het voorkomen van deze achterstanden.
2. *Hele-dag aanbod draagt bij aan ontwikkelingskansen*: in situaties waarin de schooldag relatief kort is en veel huiswerk wordt meegegeven wordt een zwaarder beroep op de thuisomgeving gedaan. Hoogopgeleide, financieel beter bedeelde ouders kunnen hun kinderen beter ondersteunen in hun schoolcarrière door bijvoorbeeld aanbod van huiswerkbegeleding en/of een rijker aanbod aan educatieve naschoolse ervaringen.
3. *Voorkomen is beter dan genezen*: KC's kunnen een belangrijke rol spelen in de vroegsignalering van problemen in de opvoedingssituatie, het gedrag en de ontwikkeling van kinderen. Dit kan worden gedaan door het bieden van laagdrempelige ondersteuning én het versterken van beschermende factoren voor kinderen.

In de huidige situatie is er in Nederland een stelsel van kindvoorzieningen wat knelpunten heeft om deze integratie te faciliteren. Al in het SER-advies uit 2011 en 2016 is geconstateerd dat school-, opvang- en werktijden onvoldoende op elkaar aansluiten. Daarnaast is in het huidige stelsel de kinderopvangtoeslag alleen toegankelijk voor kinderen van wie beide ouders werken. Ook is de berekening van de kinderopvangtoeslag ingewikkeld en sterk afhankelijk van het inkomen. In Nederland wordt dan ook in vergelijking tot andere OESO landen relatief weinig uren kinderopvang en buitenschoolse opvang afgenomen, hetgeen de arbeidsparticipatie van met name vrouwen kan belemmeren.

Dit is recent opnieuw onderschreven en verwoord door de SER in de pubicatie *"Een kansrijke start voor alle kinderen: Naar inclusieve en toegankelijke voorzieningen voor kinderen van 0-13 jaar".* Er wordt onder andere geadviseerd om een financieel toegankelijk aanbod van twee dagen kinderopvang per week voor alle jonge kinderen (0-13 jaar) te realiseren. Dit heeft een effect op het aantal kinderen dat gebruik gaat maken van de kinderopvang en BSO.

Vooruitlopend op stelselwijzigingen is in Beuningen de nadrukkelijk ambitie om een KC te zijn. Daarbij krijgen deze KC's te maken met knelpunten wanneer partijen zich gezamenlijk willen huisvesten, te weten: het stelsel onderwijshuisvesting waarin de gemeente een zorgplicht heeft voor het *onderwijs* maar niet voor de *kinderopvang*. Dit leidt tot vraagstukken ten aanzien van *capaciteit, eigendom, tariefstelling en financiering.* Deze vraagstukken worden in de bouwstenen behandeld.

3.3.2 Inclusief onderwijs[8]

Naast de realisatie van een doorlopende leerlijn, ofwel een integratie van onderwijs en kinderopvang is inclusief onderwijs een belangrijk thema. Diversiteit gaat over alle aspecten waarop mensen verschillen (o.a. leeftijd, religie, fysieke gezondheid, gender, kwaliteiten). Inclusiviteit gaat over een omgeving waarbinnen al deze verschillen gewaardeerd worden. Mensen voelen zich welkom, worden gelijk behandeld en worden betrokken bij de besluitvorming.
Onderwijs dient toegankelijk te zijn voor iedereen. In het onderwijs streven scholen ernaar om een inclusieve (leer-)omgeving aan te bieden waarin élke leerling en medewerker zich optimaal kan ontwikkelen, ongeacht geslacht, leeftijd, inzetbaarheid, competenties, lichamelijke beperking, functie en culturele achtergrond of levensbeschouwing. Vanuit de gemeente, het onderwijs en de kinderopvang krijgen alle leerlingen dezelfde kansen ongeacht hun uiterlijke kenmerken, gedragskenmerken of achtergrond.

[6] https://www.pactvoorkindcentra.nl/images/pdf/190326_Wat_we_weten.pdf
[7] Huizen, T. M., van (2018). The evolution of achievement gaps from early childhood to adolescence in the Netherlands

[8] https://lerenvoormorgen.org/artikelen/inclusief-onderwijs-wat-waarom-en-hoe/

3.4. Bouwsteen 1: regie

Deze bouwsteen geeft aan hoe de gemeente, de schoolbesturen en de kinderopvang met elkaar samenwerken op het gebied van onderwijshuisvesting.

1. **De gemeente en de schoolbesturen voeren samen de regie op schoolgebouwen.** Gemeenten zijn onder andere verantwoordelijk voor nieuwbouw en uitbreidingen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud en de exploitatie van schoolgebouwen. De schoolbesturen voeren de regie op het onderwijsaanbod en de diversiteit daarvan. In het OOGO[9] (hierna Bestuurlijk Overleg) vindt de afstemming van deze regie plaats door middel van gezamenlijk overleg.

2. **Het IHP is in lijn met het voorstel van de PO-raad, VO-raad en VNG om IHP's in de wetgeving te verankeren**. In de geest van de nieuwe wet wordt het IHP vastgesteld als lange termijn plan waar gemeente en schoolbesturen zich aan committeren. Juridisch gezien wordt het geen vaststellingsovereenkomst, om een mate van flexibiliteit te behouden. Wel spreken schoolbesturen en gemeente zich uit enkel af te wijken van het IHP als daar een zwaarwegende motivatie onder ligt. Deze samenwerking overstijgt de samenwerking op basis van de verordening onderwijshuisvesting. Voor het onderwijshuisvestingsbeleid wordt daarom in eerste instantie voor alle betrokken partijen het IHP leidend, voordat er wordt teruggevallen op de verordening.

3. **Vaststellen van het IHP.** Het IHP komt tot stand in een apart project met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties. De deelnemers aan het Bestuurlijk Overleg, het College van Burgemeesters en Wethouders en de Raad stellen het IHP vast voor de eerste vijf jaar met een doorkijk tot aan 2050.

4. **Het IHP is een huisvestingskader voor onderwijshuisvesting en duidt investeringsopgave voor de eerste vijf jaar.** Het IHP geeft voor de komende 20 jaar een indicatie van benodigde investeringen. Tevens wordt de prioritering van de projecten opgenomen. Er wordt in de gemeentelijke begroting rekening gehouden met het financieren van de projecten in de eerste vijf jaar.

5. **Het IHP prevaleert voor het aanvragen van voorzieningen boven de verordening** en vervangt de aanvraagprocedure voor nieuwbouw en overige voor blijvend of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen. Aanvragen voortkomend uit het IHP worden impliciet geacht een aanvraag te zijn op grond van de verordening. Dit wordt ook op deze wijze in de verordening vastgelegd. Uitzonderingen zijn de nieuwbouw voor een nieuw te stichten school, kosten voor eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair.

6. **Voor spoedaanvragen of andere zaken die buiten het IHP vallen door onvoorziene omstandigheden (zoals constructiefouten of onvoorziene tijdelijke huisvesting) blijft de verordening van kracht.** Op dergelijke onvoorziene omstandigheden na, is de afspraak dat er geen gebruik wordt gemaakt van de route via de verordening. Gemeenten en schoolbesturen zullen in overleg bepalen of een situatie een spoedaanvraag vereist.

7. **Het IHP geldt voor een periode van 20 jaar en wordt om de 4 jaar geactualiseerd.** Het actualiseren van het IHP duurt immers ca. een jaar. Vervolgens wordt er weer een uitvoeringsprogramma opgesteld voor een termijn van vijf jaar. De voortgang van het uitvoeringsprogramma wordt ieder jaar geëvalueerd. Daarbij wordt gecontroleerd of het IHP en uitvoeringsprogramma en de bijbehorende randvoorwaarden nog actueel zijn. De evaluatie is ook om te leren van het voorgaande jaar. Ieder jaar wordt tijdens het Bestuurlijk Overleg de voortgang van het IHP besproken.

8. **Na vaststelling van het IHP wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld voor een termijn van vijf jaar.** In het uitvoeringsprogramma worden afspraken gemaakt over de samenwerking op programma- en projectniveau. De keuze voor vijf jaar is bewust: één jaar langer dan een collegeperiode. In het uitvoeringsprogramma worden volgens jaarprogramma's projecten nader geconcretiseerd. Tevens wordt er in het IHP een doorkijk tot 2050 gegeven.
9. **Per project verleent de Raad definitief het krediet. Zodra het project actueel wordt zal het project getoetst worden aan de gehanteerde randvoorwaarden**

[9] Op Overeenstemming Gericht Overleg

uit het IHP. Een dergelijke toets wordt vaak gedaan middels een haalbaarheidsstudie, ook wel businesscase genoemd. Vervolgens worden de randvoorwaarden uit het IHP indien nodig geactualiseerd en wordt het definitieve krediet bij de raad aangevraagd. Er kan een budgettaire afwijking zitten tussen het aangevraagde krediet en de budgetten zoals benoemd in hoofdstuk 6 van dit IHP. Deze kredietaanvraag is niet afhankelijk van bijvoorbeeld de 1 februari deadline uit de verordening of de financiële cyclus van de gemeente zoals de voorjaarsnota.

10. **Opgaven worden op het moment van uitvoering/beschikking opnieuw geanalyseerd en getoetst** aan de dan geldende prognoses vanwege veranderende omstandigheden in het onderwijsveld, vooral op het gebied van leerlingenaantallen, of andere omstandigheden

11. **Per project wordt de maatschappelijke functie van de school en gymzalen onderzocht**: voordat gestart wordt met de haalbaarheidsstudie (businesscase) wordt breed onderzocht welke (maatschappelijke) voorzieningen in het gebouw gerealiseerd kunnen worden, of met welke partijen samengewerkt kan worden en wat dit betekent voor de bruto vloeroppervlakte van het gebouw. Denk hierbij aan alle partijen die zijn genoemd bij bouwsteen 2 (samenwerking).

12. **Prognose:** de prognoses waar overeenstemming over is vormen het uitgangspunt.

3.5. Bouwsteen 2: duurzaamheid en kwaliteit

Deze bouwsteen geeft aan welke duurzaamheids- en kwaliteitsambitie de gemeente, de schoolbesturen en de kinderopvang nastreven op het gebied van onderwijshuisvesting.

Een brede definitie van kwaliteit en duurzaamheid. De gemeente, de schoolbesturen en de kinderopvang zien het realiseren van kwalitatief goede en duurzame huisvesting als een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Een kwalitatief goed en duurzaam gebouw heeft een positief effect op het onderwijs én op het leefklimaat voor de toekomstige generaties. Gemeente en schoolbesturen willen duurzaamheid dan ook breder definiëren dan alleen energiebesparing en CO2-reductie: duurzaamheid gaat ook over goed onderwijs, een gezond leer- en leefklimaat, een gezonde financiële exploitatie, circulariteit en toekomstbestendigheid. Helemaal vooroplopen inzake duurzaamheid is geen noodzaak, het dient wel realistisch en financieel haalbaar te blijven.

1. Het IHP sluit aan bij de **duurzaamheidseisen** die gelden: de BENG-norm bijna energie neutrale gebouwen). Tevens wordt per project onderzocht of ENG (energieneutraal) haalbaar is.

2. Voor **gezondheid** wordt rekening gehouden met de Frisse Scholen-thema's (naast energie): lucht, temperatuur, licht en geluid om een prettig en gezond klimaat voor kinderen en medewerkers te realiseren. Voor de Frisse Scholen thema's wordt gekozen voor een slimme mix van eisen per subonderdeel; zie voorstel Kwaliteitskader HEVO in bijlage 2.

3. Naast bouwkundige kwaliteit van schoolgebouwen is er in het IHP expliciet aandacht voor andere (strategische) kaders voor vastgoedbeleid: **uitstraling, binnenmilieu, exploitatie en onderwijskundige functionaliteit**. In het IHP is tevens aandacht voor de kennis die is opgebouwd door Ruimte-OK, een mede-initiatief van het Waarborgfonds Kinderopvang, de PO-raad, de VO-raad en de VNG. Kenniscentrum Ruimte-OK staat voor betere kwaliteit huisvesting en een gezonde exploitatie in onderwijs. Hiertoe delen ze praktische kennis over huisvesting en financiering.

4. **Duurzaamheidsprincipes** worden toegepast bij nieuwbouw/renovatie van school-gebouwen. Daarbij bieden de principes van Trias Energetica houvast:
   a. Voorkomen van onnodig energieverbruik (bijvoorbeeld isolatie).
   b. Gebruik van duurzame energiebronnen (bijvoorbeeld zonnepanelen).
   c. Indien nodig, efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen (bijvoorbeeld gas).
   d. Groene gevels en daken
   e. Groene schoolpleinen. Het buitenterrein wordt steeds belangrijker in de ontwikkeling van het kind.

   De maatregelen zijn bij voorkeur zichtbaar in het interieur en exterieur van de schoolgebouwen. De scholen en schoolgebouwen hebben een voorbeeldfunctie

naar leerlingen en in de wijk. Duurzame schoolgebouwen zorgen ervoor dat kinderen en hun ouders kennismaken met duurzaamheid.

5. Duurzaamheid wordt ook gezocht in **flexibiliteit en toekomstbestendigheid**.

6. Het is van belang dat de **duurzaamheid op projectniveau** intensief wordt afgestemd op de mogelijkheden in de wijk en omgeving. Daarbij is te denken aan geothermie of restgebruik van warmte.

7. Voor **circulariteit** wordt ernaar gestreefd bewust om te gaan met de toegepaste materialen en waar mogelijk gebruik te maken van natuurlijke, ecologisch vriendelijke en/of herbruikbare materialen. In het geval van nieuwbouw wordt gelet op de basisprincipes van circulariteit, zoals de toekomstige losmaakbaarheid van de gebouwelementen. Hierbij dient goed te worden gekeken naar de invloed van circulair materiaalgebruik op de investerings- en exploitatiekosten. Circulariteit kan ook gaan over de wijze waarop de school omgaat met het gebruik van materialen na ingebruikname, bijvoorbeeld op het gebied van afvalreductie.

8. Het IHP geeft de schoolbesturen **inzicht in de vervangingstermijn** van hun gebouwen. Schoolbesturen zijn door het IHP in staat om onderhoud en duurzaamheidsmaatregelen af te stemmen op het moment van nieuwbouw of renovatie en te koppelen aan terugverdientijden. Dit voorkomt kapitaalvernietiging.

9. Een **onderwijsorganisatie verandert voortdurend**, het gebouw dient hierin mee te kunnen bewegen. Flexibiliteit heeft verschillende verschijningsvormen, van schuifwanden om in het dagelijks gebruik aanpassingen te kunnen doen tot een vrij indeelbare kolommenstructuur om in de toekomst andere functies te kunnen herbergen. Flexibele functionaliteit is van invloed op het constructief en installatietechnisch concept. Toekomstige verwachte groei of krimp van een schoolorganisatie is ook van invloed op het gebouwontwerp. De mogelijkheid om een deel van een schoolgebouw af te stoten, als het aantal leerlingen sterk vermindert, beperkt het leegstandsrisico. Denk daarbij ook aan een eventuele extra entree. Het IHP van Beuningen kent de volgende vormen van flexibiliteit, met het oog op het realiseren van een toekomstbestendig scholenlandschap:

   a. Interne flexibiliteit: flexibiliteit die leidt tot de aanpasbaarheid binnen het bestaande gebouwvolume met technisch en financieel kleine gevolgen. Deze flexibiliteit richt zich op die zones in het gebouw met de basis-onderwijsfuncties. Deze flexibiliteit kan bereikt worden door de toepassing van een open draagstructuur op basis van een normatief grid en de toepassing van een modulaire opzet van de installaties.
   b. Externe flexibiliteit: flexibiliteit die leidt tot het eenvoudig vergroten of verkleinen van de capaciteit van het gebouw, met behoud van de logistieke hoofdopzet van het gebouw. Deze flexibiliteit kan bereikt worden door goede positionering van bouwvolumes op de locatie, het uitbreidbaar of afstootbaar maken van delen van gebouwvolumes door constructieve voorbereiding en het slim plaatsen van stabiliteitsvoorzieningen en stijgpunten.
   c. Doelflexibiliteit: hoofdopzet van een gebouw die kan leiden tot het inzetten van het gebouw voor andere doeleinden. Eerste alternatieve aanwending is daarbij de inzet voor een andere school of schooltype. Tweede alternatieve aanwending kan zijn het (gedeeltelijk) inzetten van gebouwen voor andere bestemmingen, bij voorkeur maatschappelijk georiënteerd of bijvoorbeeld voor woningen.

10. De **buitenruimte** wordt duurzaam, bio divers en klimaat adaptief ingericht, denk aan groenblauwe schoolpleinen en nodigt uit tot bewegen. Dit zijn schoolpleinen waar veel groen is geïntegreerd en waar extra aandacht wordt besteed aan (regen)water-infiltratie. Scholen bevinden zich bij voorkeur in een groene omgeving, dus nabij publiek groen en de schoolpleinen kunnen ook door de wijk worden gebruikt.

11. Ten aanzien van **inclusiviteit** en toegankelijkheid: schoolgebouwen in Beuningen kenmerken zich als een inclusieve en toegankelijke omgeving. Dit gaat in eerste instantie over het includeren van mensen met een beperking in de samenleving door ontmoeting. Dit heeft ook een weerslag op de huisvesting, bijvoorbeeld dat gebouwen ruim van opzet zijn en beschikken over een lift. Ook kinderen met een beperking kunnen worden ontvangen. Een toegankelijke omgeving is een omgeving waar kinderen en volwassenen zich zelfstandig door het gebouw kunnen bewegen, zonder hulp van derden. Toegankelijkheid betekent ook dat het gebouw geschikt is voor diverse gebruikersgroepen, hierbij hoort een streven naar meer samenwerking tussen primair onderwijs, kinderdagopvang en buitenschoolse opvang, primair

onderwijs en speciaal onderwijs of tussen het onderwijs en zorg- of wijkvoorzieningen. Voor de kwaliteit van de schoolgebouwen leidt dit tot de aanwezigheid van multifunctionele ruimten die door diverse gebruikers voor verschillende doeleinden kunnen worden ingezet. Indien dit leidt tot meer benodigde vierkante meters, is de bereidheid er vanuit de gemeente om dit te faciliteren en indien noodzakelijk buiten de normatieve kaders van de verordening te treden.

12. **Een goede schoollocatie:** in het algemeen geldt dat een groene, veilige omgeving met goede infrastructuur belangrijk is. Ook kan gekeken worden naar situering nabij voorzieningen waarbij het onderwijs aansluiting kan vinden, zoals sport- of wijkfuncties of de reeds gevestigde kinderopvang of BSO.
    a. Voor het primair onderwijs geldt aanvullend dat de school zich in de wijk bevindt waar kinderen leeftijdsgenoten ontmoeten. Kinderen kunnen veilig te voet of met de fiets naar school.
    b. De doelgroep van de school is bepalend voor de geldende locatie-eisen. Per project zal ingezoomd worden op de doelgroep, om te bepalen aan welke eisen de locatie voor deze doelgroep moet voldoen.
    c. Om te bepalen wat een goede locatie van een schoolgebouw is, wordt ook gekeken naar huidige samenwerkingen en de impact die een potentiële verplaatsing van een school zou hebben.
    d. Er wordt ook gekeken naar de verkeersveiligheid in de directe omgeving van de school.

13. **Ruimte voor cultuur, sport en bewegen is ook onderdeel van de kwaliteit van onderwijshuisvesting.** Het uitgangspunt is het multifunctioneel inzetten van gymzalen voor o.a. (sport) verenigingen, onderwijs en cultuur. De gymzalen maken integraal onderdeel uit van het IHP. De behoefte aan klokuren sport en bewegen worden getoetst aan de beschikbaarheid en kwaliteit van de aanwezige gymvoorzieningen. De wetswijziging ‘deugdelijkheidseis bewegingsonderwijs’ (amendement Heerema, van Nispen), wordt in acht genomen. Deze treedt in werking per schooljaar 2023-2024.

14. **Investeren in kwaliteit.** Schoolbesturen financieren op basis van Total Cost of Ownership (TCO) een deel van de stichtingskosten van een nieuwbouw- of renovatieopgave. Deze investering komt de duurzaamheid van het gebouw op het gebied van onderhoud en exploitatie ten goede. Voorwaarde is dat het gebouw voldoet aan de kwaliteitseisen zoals hierboven. In een haalbaarheidsonderzoek dient de hoogte van deze projectafhankelijke bijdrage te worden bepaald. De bijdrage kan voortkomen uit de middelen die de scholen beschikbaar krijgen gesteld voor gebouwonderhoud en energiekosten. Deze bijdrage mag per definitie niet leiden tot een negatieve businesscase voor de schoolbesturen.

3.6. Bouwsteen 3: vervangende nieuwbouw en renovatie

Deze bouwsteen geeft aan hoe gemeente en schoolbesturen omgaan met vervangende nieuwbouw en renovatie.

1. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor nieuwbouw, schoolbesturen zijn in alle situaties verantwoordelijk voor het goed onderhouden en exploiteren van gebouwen. Bij bijvoorbeeld een VVE-constructie, MFA of verhuur van ruimten gelden andere normen, afhankelijk van het construct.

2. Renovatie (lees: vernieuwbouw) is wettelijk nog niet geregeld. Renovatie kan een duurzamere oplossing zijn dan nieuwbouw. Ten aanzien van renovatie wordt aangesloten op het voorstel van de PO-raad, VO-raad en VNG.
    a. Renovatie wordt opgenomen als voorziening. In de huidige situatie zijn gemeenten alleen verantwoordelijk voor nieuwbouw wanneer een gebouw aan het einde van zijn levensduur is (artikel 2 verordening). Door renovatie op te nemen als voorziening ontstaat de mogelijkheid om bij een gebouw dat aan het einde van zijn levensduur is ook renovatie toe te passen.
    b. Renovatie is daarbij een integrale levensduurverlengende ingreep in het gebouw, waarmee de levensduur van het gebouw ten minste 25 jaar, maar bij voorkeur 40 jaar, wordt verlengd.
    c. Uitgangspunt bij renovatie is dat de aanpassingen die leiden tot een levensduurverlenging van ten minste 25 jaar voor rekening komen van de gemeente, waarbij op basis van Total Cost of Ownership een investeringsbijdrage van het schoolbestuur aan de dekking van de renovatie wordt toegevoegd (dit dient aan te sluiten op het nog te formuleren beleid inzake de financiering van bovennormatieve kwaliteit).

3. Bij investeringsopgaven in het kader van het IHP wordt de mogelijkheid van renovatie onderzocht. Daarbij wordt beoogd om de gedefinieerde duurzaamheidseisen zoveel mogelijk te realiseren.

4. Per situatie wordt een afweging gemaakt (bijvoorbeeld in een haalbaarheidsonderzoek) of nieuwbouw of renovatie de beste oplossing is voor de betreffende school. Daarbij worden de volgende aspecten meegenomen:
   a. Er wordt rekening gehouden met een goede bezetting van gebouwen na renovatie. Er wordt bij voorkeur niet gerenoveerd voor leegstand.
   b. Er wordt bij renovatie rekening gehouden met de onderwijskundige functionaliteit van de gebouwen.
   c. Er wordt bij renovatie rekening gehouden met de culturele en maatschappelijke waarde.
   d. Er wordt bij renovatie rekening gehouden met mogelijkheden om de gestelde duurzaamheidsambities te bereiken, zoals ENG, maar met BENG als minimum eis voor renovatie.
   e. De kosten en mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting worden meegenomen in de afweging voor nieuwbouw of renovatie.
   f. Er wordt rekening gehouden met andere ontwikkelingen in de omgeving waarbij integraliteit en synergie bereikt kan worden.
   g. De toekomstige exploitatie en onderhoudslasten worden meegenomen als afweging voor nieuwbouw of renovatie.
   h. Er wordt rekening gehouden met toekomstige eisen, wensen en ambities met betrekking tot de functionaliteit en capaciteit van de betreffende faciliteit.
   i. Er wordt rekening gehouden met de mate van flexibiliteit en aanpasbaarheid in de toekomst.

3.7. Bouwsteen 4: samenwerking in Kindcentra

Voor het IHP kan samenwerking betekenen dat scholen gebouwen delen, met elkaar of met kern- of ketenpartners. Samenwerking kan zowel inhoudelijk als gebouwelijk worden vormgegeven, waarbij gebouwelijke samenwerking idealiter volgt op de inhoudelijke samenwerking. Inhoudelijke samenwerking biedt voordelen op het gebied van kennisuitwisseling. Gebouwelijke samenwerking kan de inhoudelijke samenwerking faciliteren omdat men elkaar ook daadwerkelijk tegenkomt en biedt exploitatievoordelen (delen van ruimten). Het onderwijs staat daarbij centraal en daarmee is een gebouwelijke samenwerking geen verplichting, maar een verkenning.
Verschillende vormen van samenwerking zijn besproken en worden hier toegelicht. Uitgangspunt voor deze bouwsteen is het ‘visiedocument kindcentra Beuningen’

1. Schoolbesturen streven naar **samenwerking tussen PO onderling**. Daarbij zijn enkele randvoorwaarden en uitgangspunten geformuleerd:
   a. Samenwonen/clusteren van scholen in een gebouw biedt flexibiliteit in tijden van groei en krimp.
   b. Er wordt bij clustering rekening gehouden met het onderwijsconcept, de identiteit (denominatie), de thuisnabijheid en de sociale/culturele identiteit van de school in de buurt, wijk of kern.
   c. Clustering mag niet leiden tot een te klein aanbod per kern of wijk.
   d. De samenwerking richt zich in basis op het delen van faciliteiten en het efficiënt inzetten van ruimten.
   e. Heldere afspraken over beheer, eigendom en verhuur zijn noodzakelijk. Zeker wanneer er ook andere organisaties in het gebouw worden gehuisvest.
   f. Er wordt alleen verwezen naar leegstand wanneer er sprake is van uitwoning met twee groepen of meer tegelijkertijd.
   g. In de planvorming wordt rekening gehouden met de verkeersveiligheid van de leerlingen.

2. **Schoolbesturen en kinderopvang (kernpartner)** zetten in op het behouden en uitbreiden van samenwerking tussen het PO en peuteropvang, kinderopvang en bso. Dit worden ook wel partners voor kindcentra (KC) genoemd. De samenwerking richt zich op de afstemming van de pedagogiek en didactiek van beide partijen.
Gezamenlijke huisvesting van scholen en kindpartners is in sommige situaties een pre maar is geen voorwaarde. Per project dient er gekeken te worden of het wenselijk is om kindpartners te huisvesten in hetzelfde gebouw als de school.
   a. Beuningen richt zich in eerste instantie op kindcentra.
   b. De samenwerking richt zich op de afstemming van de pedagogiek en didactiek van beide partijen.
   c. Samenwerken leidt tot samenwonen

d. De samenwerking richt zich op doorlopende leerlijnen van 0 tot 13 jaar. Andere soorten initiatieven zoals tienercolleges dienen echter niet uitgesloten te worden. Bij het vormen van een (I)KC wordt op voorhand goed nagedacht over samenwerkingsvormen en partners. Het meest voorkomend is om per school met één opvangorganisatie in een schoolgebouw samen te werken (rekening houdende met het Didam-arrest[10]). Dat maakt het makkelijker om een succesvolle doorlopende leerlijn te realiseren.
e. Op het moment dat projecten voor KC's van start gaan is het raadzaam om bij de planvorming rekening te houden met prognoses van de kinderopvangorganisaties en te anticiperen op de mogelijkheid dat kinderopvang in de toekomst meer toegankelijk zal zijn.
f. De samenwerking tussen PO- en (I)KC-partners kan verschillende vormen aannemen. Er zijn verschillende manieren van integratie tussen onderwijs en kinderopvang. Het IHP formuleert uitgangspunten, maar biedt ruimte om per project maatwerk te leveren, passend bij de lokale situatie.
g. Door doorontwikkeling van deze samenwerking wordt invulling gegeven aan de behoefte van ouders aan voor- en naschoolse opvang.

3. **Samenwerking met ketenpartners**. Er wordt door gemeente en schoolbesturen per concreet project gezocht naar samenwerking tussen het onderwijs en ketenpartners. Er wordt daarbij tegemoet gekomen aan de sociaal-maatschappelijke rol van een school voor de wijk. Voorbeelden van mogelijke samenwerkingspartners zijn:
    a. Consultatiebureau;
    b. Fysiotherapeut;
    c. Logopedie;
    d. Bibliotheek;
    e. Sportverenigingen;
    f. Maatschappelijke ambitie: de school kan ook een plek zijn waar mensen met een beperking werken;
    g. Cultuur- & Natuureducatie of Techniekonderwijs, het verrijken van het onderwijs en de (buitenschoolse) opvang;

[10] In het Didam-arrest heeft de Hoge Raad – kort gezegd – geoordeeld dat uit het gelijkheidsbeginsel voortvloeit dat de overheid bij het aangaan en uitvoeren van privaatrechtelijke overeenkomsten, een openbare selectieprocedure moet organiseren als vaststaat (of redelijkerwijs te verwachten is) dat er meerdere gegadigden zijn

3.8. Bouwsteen 5: vraag en aanbod

Deze bouwsteen geeft aan welk aanbod de gemeente en schoolbesturen nastreven voor het primair onderwijs. Het gewenste aanbod van onderwijs is bepalend voor de huisvestingsoplossingen.

1. De analyse en de scenario-ontwikkeling in het IHP richten zich voor het PO op het kern- en wijkniveau. Specifieke denominaties, onderwijsvormen of speciaal onderwijs kunnen vragen om een analyse of scenario op regionaal niveau (in dat geval speelt afstand een minder grote rol).
    a. De identiteit van de vier verschillende kernen dient herkend te worden.
    b. Er dient aansluiting met de omgeving gezocht te worden.
    c. Er dient ruimte geboden te worden voor diversiteit.
    d. De bouw van een school is een kans om een wijk aan te pakken en andersom.
    e. De kindcentra zijn onderdeel van de wijk en omgeving en daarmee samenhangend met de identiteit van de kernen.

2. Het onderwijsaanbod wordt ook geanalyseerd in relatie tot **leefbaarheid**, waarbij de gewenste omvang van scholen in de kleine kernen (Winssen, Weurt en Ewijk) anders kan zijn dan de gewenste omvang van scholen in Beuningen.

3. De minimale **schoolgrootte** van een PO-school is bij voorkeur niet kleiner dan de lokale opheffingsnorm. Daarbij heeft de lokale opheffingsnorm een signaalfunctie. Voor de scholen in Beuningen zelf is deze opheffingsnorm 139 en voor Weurt, Winssen en Ewijk geldt een opheffingsnorm van 65. Echter, keuzes rondom identiteit of diversiteit kunnen bepalen dat van deze norm wordt afgeweken in specifieke gevallen.

4. **Kinderopvangorganisaties zorgen samen met de schoolbesturen voor een kinderopvangaanbod passend bij de vraag**. De omvang van de vraag naar kinderopvang heeft te maken met de sociaal demografische eigenschappen van een kern of wijk.

5. De aanvaardbare afstand tot een basisschool voor een leerling is 2-4 km. hemelsbreed, zowel in grote als in kleine kernen. Voor kinderopvang is geen norm.

6. Er is tevens aandacht voor de afstand tot en de bereikbaarheid van gymzalen.

7. Een dislocatie kan alleen worden gerealiseerd:
   a. Wanneer op de hoofdlocatie geen ruimte meer is om alle groepen te huisvesten.
   b. Wanneer deze bestaat uit minimaal vier (permanente) groepsruimten en benodigde nevenruimten (inclusief OKV), zodat de locatie zoveel mogelijk zelfstandig kan functioneren.

8. Schoolbesturen faciliteren passend onderwijs door leerlingen met een zorgbehoefte onderwijs te bieden (zie bouwsteen 2, bullit 11). Dit stelt eisen aan de huisvesting.

9. Daarnaast biedt de gemeente Beuningen ruimte aan speciaal basisonderwijs (SBO).

10. **Positionering en omvang onderwijsvoorzieningen:** bij ontwikkeling van nieuwe woningbouwgebieden dient rekening gehouden te worden met onderwijsvoorzieningen zodat deze ruimtelijk goed gepositioneerd zijn.

11. **Het streven is een optimale afstemming tussen vraag en aanbod:** daarbij gaat het direct ook om het voorkomen van leegstand en ruimtetekorten bij scholen. Daarvoor is een aantal instrumenten geformuleerd (in willekeurige volgorde):
    a. Indien er nieuwe toetreders zijn op het gebied van onderwijs en kinderopvang wordt de dialoog gezocht met deze nieuwe toetreders van onderwijs en kinderopvang om gezamenlijk te verkennen of en hoe een nieuwe initiatief kan worden ingepast in de structuur van bestaande voorzieningen. Hierbij wordt aangesloten voor onderwijs op de wet- en regelgeving vanuit de wet ‘ruimte voor nieuwe scholen’.
    b. Rekening houden met flexibiliteit bij nieuwbouw. In gebouwen wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met flexibiliteit, om deze toekomstbestendiger te maken. Bijvoorbeeld door ruimten efficiënt in te zetten en bouwdelen afstootbaar te maken. Afstoten van een ruimteoverschot is alleen een optie in bijzondere gevallen.
    c. Clusteren van scholen
    d. Verhuur of medegebruik van ruimten kan, na toestemming van de gemeente, een oplossing zijn voor een ruimteoverschot. De inkomsten van schoolbesturen voor onderhoud en exploitatie zijn afhankelijk van het aantal kinderen. Bij leegstand moet een schoolbestuur met minder inkomsten, hetzelfde aantal vierkante meters onderhouden. Ook afstoten van leegstand kan een mogelijkheid zijn. Er wordt rekening gehouden met het KC beleid op het gebied van medegebruik en verhuur conform Bouwsteen 6.
    e. Verwijzen is ook mogelijk. Dit betreft het in medegebruik geven van leegstand in een school aan een school met een ruimtetekort. Deze situatie dient zo veel mogelijk voorkomen te worden, omdat het onderwijskundig minder wenselijk is. Voorwaarde voor verwijzen naar een ruimteoverschot zijn:
       a. Afstandscriterium (PO: 2 km), mits via een veilig begaanbare route.
       b. Uitwonen (een gedwongen dislocatie bij een andere school in huis) bij voorkeur met twee groepen of meer tegelijkertijd in het PO, omdat het anders voor de inwonende school eenzaam/onherkenbaar wordt.

12. Voldoende **diversiteit aanbieden** betekent inspelen op de groeiende flexibiliteit/arbeidsmobiliteit van de ouders. De reisafstand tot de basisscholen is gemiddeld langer dan in het verleden. De ouders kiezen vaker bewust voor scholen verder van huis als zij de voorkeur geven aan specifieke onderwijsvormen. De flexibiliteit van de ouders is hiermee flink toegenomen waardoor de hele infrastructuur in beweging is. Dit hangt ook samen met de carrières van de ouders: het toegenomen gebruik van kinder- en naschoolse opvang heeft ook invloed op de mobiliteit van de gezinsleden. Kinderopvang ligt vaak op een andere locatie - en gemiddeld verder van huis - dan de basisschool. Door de sterke toename in het aanbod (kindcentra) neemt de gemiddelde afstand tot deze voorzieningen de laatste jaren flink af, ook in de landelijke gebieden. Dit houdt in dat ouders nu en in de toekomst steeds flexibeler worden in de keuze voor een school.

13. **Inspelen op de groei van de regio** . Hierbij valt te denken aan ruimere openingstijden van kindcentra, nieuwe onderwijsconcepten, nieuwe

samenwerkingen etc. Dit kan zelfs leiden tot het overtreffen van de leerlingenprognoses en dient gemonitord te worden in het Bestuurlijk Overleg.

14. **Onderwijs voor nieuwkomers (statushouders):** door wereldwijde ontwikkelingen is er in de afgelopen jaren steeds meer behoefte aan onderwijs(huisvesting) voor nieuwkomers. De omvang hiervan is echter moeilijk te duiden. Er dient nader onderzoek gedaan te worden naar de vormgeving van onderwijs (met name taal) voor nieuwkomers(schakelklassen). Voor de aanvraag van huisvesting wordt verwezen naar de procedure zoals gesteld in de verordening. Deze ontwikkeling en de impact hiervan op de huisvesting wordt in het Bestuurlijk Overleg besproken.

15. We vinden het belangrijk dat er een **passend en kwalitatief aanbod** wordt gerealiseerd **voor de peuters in onze gemeente** (zie *Opvang voor alle peuters*, *Peuteropvang en voor- en vroegschoolse educatie in Beuningen,* Januari 2024 - december 2026, gemeente Beuningen). Belangrijk is het dat de opvanglocaties voor peuteropvang en VVE-groepen zoveel mogelijk aangesloten zijn bij KC-locaties van het basisonderwijs en dat er samenwerking en gelijkwaardigheid is tussen peuteropvang en het onderwijs. Op KC-locaties kan ook kinderdagopvang aanwezig zijn. Hierdoor wordt de drempel voor ouders om kinderen mee te laten doen aan een educatieprogramma verlaagd.

3.9. Bouwsteen 6: medegebruik / verhuurbeleid bij KC's

Deze bouwsteen omschrijft de beleidskeuzes bij medegebruik/verhuur van KC's voor zowel bestaande als nieuwe situaties. Deze uitgangspunten kunnen tevens richtinggevend zijn bij medegebruik en verhuur door andere partijen in schoolgebouwen. Er wordt een onderscheid gemaakt in vier thema's en in bestaande en nieuwe situaties per thema.

1. **Capaciteit**: de wijze waarop om wordt gegaan met huurbescherming voor kinderopvangorganisaties en het onderscheid tussen medegebruik en verhuur.

    a. Bestaande situaties:
    Bij exclusief gebruik door KOV en/of BSO kan capaciteit worden onttrokken aan de onderwijsbestemming en komt dit te vallen onder een huurcontract met marktconforme huur en bijdrage aan de exploitatiekosten, indien de lokalen op termijn (5 jaar) niet nodig zijn voor het onderwijs van de eigen school (conform de meest actuele prognose) en er geen nieuwbouw/renovatie plaatsvindt binnen 5 jaar. In aansluiting op de Wet op het primair onderwijs (WPO) is de minimale duur van het huurcontract 3 jaar. De gemeente, de schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties hebben gezamenlijk de intentie om de huur voor langere tijd te laten voortbestaan. Indien er toch een capaciteitsvraagstuk ontstaat voor het onderwijs gaan partijen, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid, gezamenlijk in gesprek en op zoek naar een passende oplossing.

    Bij volgtijdelijk gebruik door BSO gaat men uit van medegebruik in plaats van verhuur. De gemeente wordt jaarlijks geïnformeerd over het volgtijdelijk gebruik. Ook kunnen de gemeente, de schoolbesturen en de kinderopvang in gesprek gaan over de mogelijkheid om een beroep te kunnen doen op ruimten voor BSO welke in eigendom zijn van kinderopvang en waar overdag ruimte is voor onderwijs indien er een capaciteitsvraagstuk ontstaat.

    b. Nieuwe situaties
    Bij exclusief gebruik door KOV en/of BSO kan extra capaciteit worden gerealiseerd en valt dit onder een huurcontract met een kostendekkend tarief. Er wordt uitgegaan van langjarige huurcontracten van minimaal 10 jaar. De gemeente, de schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties hebben gezamenlijk de intentie om de huur voor langere tijd te laten voortbestaan. Indien er toch een capaciteitsvraagstuk ontstaat voor het onderwijs gaan partijen, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid, gezamenlijk in gesprek en op zoek naar een passende oplossing.

    Bij volgtijdelijk gebruik door BSO gaat men uit van medegebruik in plaats van verhuur. De gemeente wordt jaarlijks geïnformeerd over het volgtijdelijk gebruik. Ook kunnen de gemeente, de schoolbesturen en de kinderopvang in gesprek gaan over de mogelijkheid om een beroep te kunnen doen op ruimten voor BSO welke in eigendom zijn van kinderopvang en waar overdag ruimte is voor onderwijs indien er een capaciteitsvraagstuk ontstaat. Daarnaast onderschrijven gemeente, schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties het belang van de BSO in het kader van een aanbod voor de gehele dag. De BSO

maakt vaak gebruik van gemeenschappelijke ruimten, die bij groei van het onderwijs gevorderd of ingezet kunnen worden. Dit houdt in dat de BSO functie niet langer kan worden ingevuld. Gemeenten, schoolbesturen en kinderopvang streven daarom naar oplossingen voor capaciteitsgebrek waarbij de BSO functie niet hoeft te wijken.

2. **Eigendom**: de wijze waarop de eigendomssituatie wordt bepaald.
   a. Bestaande en nieuwe situaties: bij exclusief gebruik door KOV en/of BSO wordt er lokaal maatwerk geleverd of wordt een heroverweging gedaan ten aanzien van de gewenste eigendomsverhouding voor het gedeelte van de kinderopvang: gemeente eigenaar, schoolbestuur/schoolbesturen eigenaar of een vereniging van eigenaren met daarbij inachtneming van de voor- en nadelen bij elke situatie.

3. **Tariefstelling**: de wijze waarop het tarief wordt bepaald tussen de gemeente en de KOV.
   a. Bestaande situaties: bij exclusief gebruik door KOV en/of BSO wordt een uniform tarief bepaald op basis van de totale lasten methode. De huur wordt gebaseerd op de totale kapitaalslasten, belastingen, verzekeringen en een opslag voor vandalisme van alle schoolgebouwen in de gemeente waarvoor er nog geen afspraken zijn gemaakt over markconforme kostprijs dekkende huur na nieuwbouw of renovatie. Deze lasten worden opgeteld en gedeeld door het aantal m2's waardoor er een huurprijs per m2 ontstaat. Om dit terug te rekenen naar een totaal bedrag wordt per locatie het aantal m2's in beeld gebracht (huurprijs = prijs per m2 x aantal m2's). Het uniforme tarief wordt jaarlijks geïndexeerd (prijsindex CBS) en om de vijf jaar geactualiseerd.

   b. Nieuwe situaties: bij exclusief gebruik door KOV en/of BSO wordt een tarief bepaald op basis van de kostprijs dekkende methode.

   c. Uitzondering nieuwe situatie: voor nieuwe situaties waarbij er geen KC tot stand kan komen bij een bepaling van een tarief op basis van de kostprijs dekkende methode (door een te beperkte omvang van het aantal kinderen wat kinderopvang afneemt) komen gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties overeen dat er bij *exclusief* gebruik door KOV er een correctie kan plaatsvinden op de kostprijs dekkende methode naar rato van de bezetting van de ruimte, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
      a. Er wordt middels onderzoek aangetoond dat er onvoldoende aanbod is aan kinderopvang.
      b. Er wordt middels een businesscase aangetoond dat KOV ook niet rendabel te maken is door de combinatie van KOV en/of BSO, andere partners en/of middelen.
      c. In lijn met wet markt en overheid.

4. **Financiering**: de wijze waarop de ruimten worden gefinancierd.
   a. Nieuwe situaties: voorfinanciering door de gemeente alsmede financiering door kinderopvangorganisaties blijven beide mogelijk. Gezien de onderstaande voorwaarden ligt voorfinanciering door de gemeente voor de hand.

      In het geval dat de gemeente financiert wordt gesproken over voorfinanciering, omdat het doel is dat de kapitaallasten volledig door huuropbrengsten worden terugverdiend. De volgende voorwaarden zijn van toepassing:
      - Het gaat om exclusief gebruik van ruimten door een aanbieder van kinderopvang.
      - De kapitaallast wordt binnen een redelijke termijn terugverdiend uit de huurinkomsten.
      - Het beoogde gebruik is beargumenteerd aan de hand van een behoefteonderzoek.
      - Voordat wordt over gegaan tot voorfinanciering wordt een risicoanalyse door de gemeente uitgevoerd.

   b. In het geval dat de kinderopvang financiert zijn de volgende richtlijnen van toepassing, welke in het project nader uitgewerkt en project specifiek worden gemaakt:
      - De organisatie voor kinderopvang maakt met de bouwheer afspraken over de betrokkenheid van de ondernemer bij het ontwerp en de

realisatie van de kinderopvangruimten. Deze afspraken worden contractueel vastgelegd.

- De organisatie voor kinderopvang participeert risicodragend in het totale proces van ontwerp en realisatie (aanbestedingsrisico, meer-/minderwerk e.d.).
- De organisatie voor kinderopvang eigendom krijgt voor hetgeen zij financiert. Dit resulteert in het oprichten van een VVE. Hierbij dienen duidelijke eigendomsafspraken te worden gemaakt over de onderliggende grond (denk bijvoorbeeld aan een erfpachtconstructie).

4. Opgaven schoolgebouwen Beuningen

In dit hoofdstuk wordt de opgave per school benoemd. De opgaven worden onderbouwd aan de hand van een tweetal toegepaste methodieken (zie bijlage 3 voor een nadere toelichting van de methodieken), de **capaciteitsanalyse** en de **quickscanscores,** en daarnaast strategische overwegingen. De opgaven en de prioritering zijn tot stand gekomen in samenspraak met de schoolbesturen.

Ten aanzien van de opgaven in dit hoofdstuk geldt het volgende aandachtspunt: er wordt nog niet voor elke opgave een afweging gemaakt ten aanzien van nieuwbouw of vernieuwbouw (renovatie gelijkwaardig aan nieuwbouw). Deze afweging vereist bij de uitvoering van het IHP per locatie een gedegen afweging middels haalbaarheidsonderzoeken/businesscases.

4.1. Quickscans

Op basis van de quickscanscores uit 2018 is voor elke school de periode gedefinieerd waarin renovatie of (ver)nieuwbouw gepleegd dient te worden. Bij de huidige herijking van het voorgaande IHP zijn de periodes zoals toen vastgesteld met 5 jaar verschoven (zie onderstaande afbeelding).

Bij de **Montijn** heeft op verzoek van het schoolbestuur en gemeente nog een extra locatiebezoek plaatsgevonden. Hieruit is gebleken dat de staat van het gebouw slechter is dan dat de herijkte quickscans aangeven. In de definiëring van de opgaven is hier rekening mee gehouden.

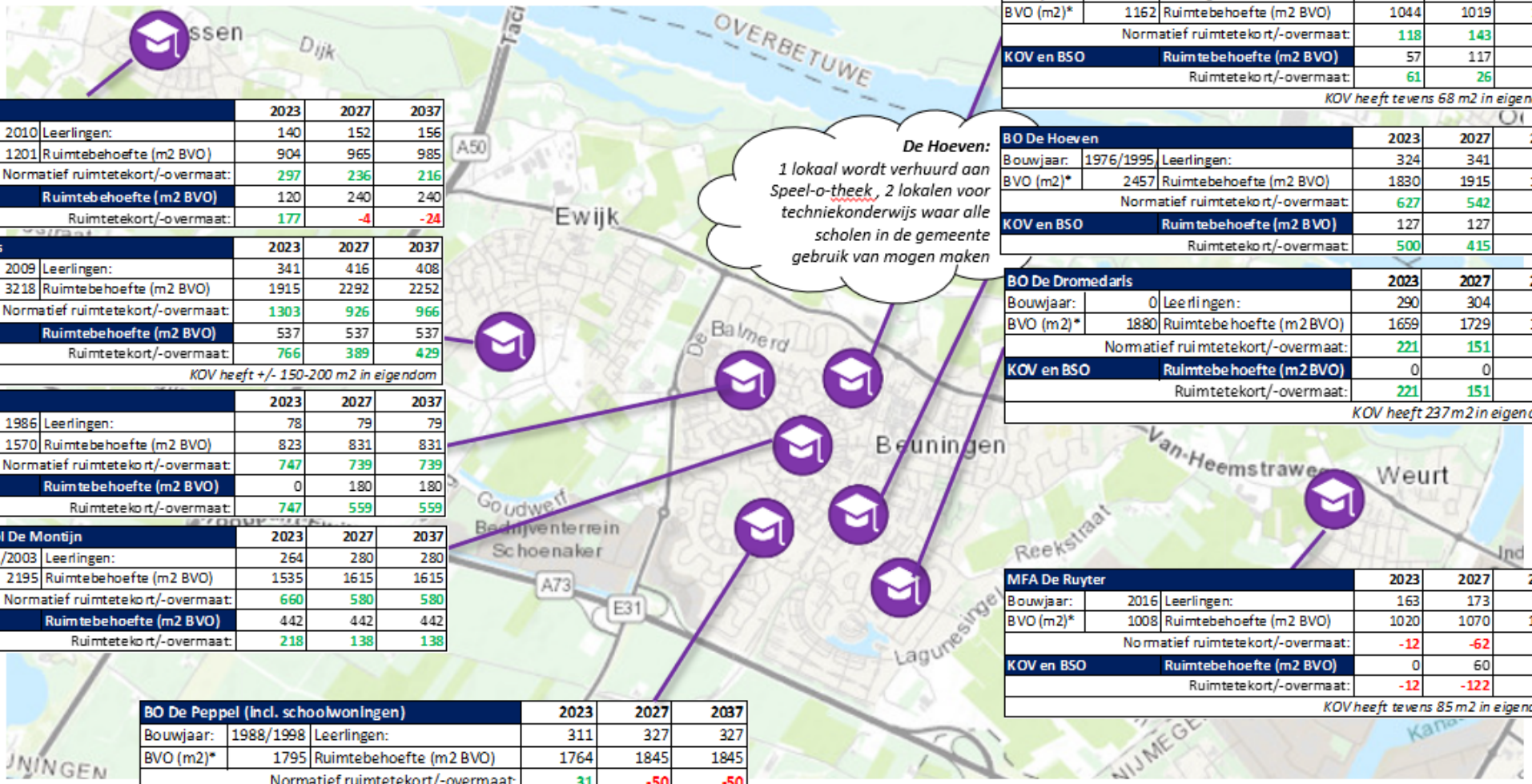
Schoolbestuur	Bouwjaar	Leeftijd	Schoolnaam	
Stichting Groeisaam	1986/1990	38	SBO Klavervier	0-5 jaar
Stichting montessorischool de Montijn	1982	42	Montessorischool de Montijn - oudbouw	5-10 jaar
Stichting Groeisaam	1998	26	BO De Peppel schoolwoningen	5-10 jaar
Stichting montessorischool de Montijn	2003	21	Montessorischool de Montijn - uitbreiding	10-20 jaar
Stichting Groeisaam	1997	27	BO De Vuurvlinder	10-20 jaar
Stichting Groeisaam	2016	8	MFA De Ruyter	10-20 jaar
Stichting Groeisaam	1976/1995/2005		BO De Hoeven	>20 jaar
Stichting Groeisaam	1988	36	BO De Peppel	>20 jaar
Stichting Groeisaam	2009	15	MFA De Reuzepas	>20 jaar
Stichting Groeisaam	2010	14	BO De Wegwijzer	>20 jaar
Stichting Groeisaam	nieuwbouw		BO De Dromedaris	>20 jaar

4.2. Capaciteitsanalyse (scholenlandschap)

De capaciteitsanalyse/ het scholenlandschap op de volgende pagina maakt de opgaven inzichtelijk die in samenspraak met de schoolbesturen tot stand zijn gekomen. Hieronder volgt een toelichting over hoe de kaart en labels gelezen moeten worden:

- Het label geeft de teldatum van 2023 en de leerlingenprognose van 2027 en 2037 weer. De prognoses zijn afkomstig van Pronexus[11] en worden gebaseerd op de februaritelling van 2023. Daar waar eerst de oktobertelling leidend was is nu de februaritelling leidend voor de schoolbesturen. **In de prognoses is de impact van geaccordeerde woningbouwplannen meegenomen. Verwachtte woningbouwplannen die nog niet geaccordeerd zijn (bijlage 4), zijn niet meegenomen in de labels.** Ten tijde van een businesscase worden de meest actuele prognoses gebruikt en wordt het exacte leerlingenaantal voor een project vastgesteld. De leerlingenaantallen in het IHP zijn vooralsnog een indicatie ter bepaling van de omvang van een opgave.
- Het label geeft de bijbehorende ruimtebehoefte, bestaande m² bvo en ruimtetekorten/-overschotten weer. Overschotten worden hierbij in het groen weergegeven en tekorten in het rood. Ook dit is een indicatie op basis van de prognoses van Pronexus.
- Niet alleen de verwachtte ruimtebehoefte van de basisscholen zijn weergegeven maar ook de verwachtte ruimtebehoefte van de KOV/BSO. Deze verwachtte ruimtebehoefte is door kinderopvangorganisatie KION ingeschat. Het betreft in dit geval m2's onderwijs die volledig in gebruik worden genomen door de KOV/BSO. Dit is exclusief de m2's die in eigendom zijn van de KOV/BSO.

[11] Leerlingenprognose (speciaal) basisonderwijs 2023, gemeente Beuningen, maart 2023, door Pronexus

BO De Wegwijzer			2023	2027	2037
Bouwjaar:	2010	Leerlingen:	140	152	156
BVO (m2)*	1201	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	904	965	985
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	297	236	216
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	120	240	240
		Ruimtetekort/-overmaat:	177	-4	-24

MFA De Reuzepas			2023	2027	2037
Bouwjaar:	2009	Leerlingen:	341	416	408
BVO (m2)*	3218	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1915	2292	2252
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	1303	926	966
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	537	537	537
		Ruimtetekort/-overmaat:	766	389	429
		KOV heeft +/- 150-200 m2 in eigendom			

SBO Klavervier			2023	2027	2037
Bouwjaar:	1986	Leerlingen:	78	79	79
BVO (m2)*	1570	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	823	831	831
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	747	739	739
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	0	180	180
		Ruimtetekort/-overmaat:	747	559	559

Montessorischool De Montijn			2023	2027	2037
Bouwjaar:	1982/2003	Leerlingen:	264	280	280
BVO (m2)*	2195	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1535	1615	1615
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	660	580	580
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	442	442	442
		Ruimtetekort/-overmaat:	218	138	138

BO De Peppel (incl. schoolwoningen)			2023	2027	2037
Bouwjaar:	1988/1998	Leerlingen:	311	327	327
BVO (m2)*	1795	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1764	1845	1845
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	31	-50	-50
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	60	120	120
		Ruimtetekort/-overmaat:	-29	-170	-170

BO De Vuurvlinder			2023	2027	2037
Bouwjaar:	1997	Leerlingen:	165	160	160
BVO (m2)*	1162	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1044	1019	1019
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	118	143	143
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	57	117	117
		Ruimtetekort/-overmaat:	61	26	26
		KOV heeft tevens 68 m2 in eigendom			

De Hoeven:
1 lokaal wordt verhuurd aan Speel-o-theek, 2 lokalen voor techniekonderwijs waar alle scholen in de gemeente gebruik van mogen maken

BO De Hoeven			2023	2027	2037
Bouwjaar:	1976/1995	Leerlingen:	324	341	342
BVO (m2)*	2457	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1830	1915	1920
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	627	542	537
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	127	127	127
		Ruimtetekort/-overmaat:	500	415	410

BO De Dromedaris			2023	2027	2037
Bouwjaar:	0	Leerlingen:	290	304	304
BVO (m2)*	1880	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1659	1729	1729
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	221	151	151
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	0	0	0
		Ruimtetekort/-overmaat:	221	151	151
		KOV heeft 237 m2 in eigendom			

MFA De Ruyter			2023	2027	2037
Bouwjaar:	2016	Leerlingen:	163	173	165
BVO (m2)*	1008	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1020	1070	1030
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	-12	-62	-22
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	0	60	60
		Ruimtetekort/-overmaat:	-12	-122	-82
		KOV heeft tevens 85 m2 in eigendom			

4.3. De opgaven

4.3.1 Opgaven periode 0-5 jaar

Inclusief kindcentrum de Klavervier en De Peppel

De gemeenteraad van Beuningen heeft eerder ingestemd met nieuwbouw van speciaal basisonderwijs de Klavervier. Het schoolbestuur en gemeente hebben geconcludeerd dat een ‘standalone’ school alleen voor speciaal basisonderwijs door het beperkt aantal leerlingen niet haalbaar wordt geacht. Daarnaast is de ambitie om tot meer inclusief onderwijs en inclusieve voorzieningen te komen.
Het bestuur van Groeisaam zet in op een combinatie met reguliere basisschool (de Peppel), kinderopvang uitgebreid met andere (zorg)partijen om tot een inclusief kindcentrum te komen. Dit sluit aan op de gemeentelijke ambitie en beleidsplannen voor de kindcentra

Gelijktijdig met het opstellen van dit IHP heeft er een haalbaarheidsstudie en scenariostudie plaatsgevonden voor het inclusieve kindcentrum. De gemeente Beuningen streeft ernaar om de samenwerking tussen alle organisaties die zich bezighouden met kinderen te versterken. Dit betekent het creëren van een doorgaande ontwikkelings- en leerlijn van 0 tot 12 jaar, het optimaliseren van de organisatiestructuur, verstandig omgaan met financiën, het benutten van elkaars kennis en expertise, en het vinden van elkaar wanneer dat nodig is. Ook is het inclusief kindcentrum gericht op preventie, het voorkomen van leer-en gedragsproblematiek. Het inclusieve kindcentrum Klavervier en de Peppel dient als een voorbeeld van deze visie.

Op landelijk niveau is er een route naar inclusief onderwijs ontwikkeld. Het uitgangspunt van inclusief onderwijs is dat zoveel mogelijk leerlingen ‘thuisnabij’ naar dezelfde school gaan, en hier onderwijs, en waar nodig zorg, op maat krijgen. Het leren na schooltijd tijdens de kinderopvang, sportvereniging en andere voorzieningen maken ook deel uit van het integraal aanbod, zodat kinderen zich op alle gebieden optimaal kunnen ontwikkelen.
Stapsgewijs wordt toegewerkt richting 2035. Als het gaat om leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte is het streven om te komen tot ‘inclusievere onderwijsvoorzieningen waar kinderen met en zonder beperking of ziekte samen naar school gaan, met behoud van het speciaal onderwijs voor leerlingen die dit nodig hebben’. Scholen voor speciaal onderwijs moeten zich uiteindelijk doorontwikkelen naar specialistische netwerken die hun expertise in reguliere scholen inzetten. Het inclusieve kindcentrum past binnen deze landelijke ontwikkeling.
Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat nieuwbouw op de locatie van De Peppel het meest geschikt is. Het grootste deel van de kinderen van het nieuwe inclusieve kindcentrum komt uit de omgeving van de Peppel en gaat op dit moment al naar deze locatie toe. Dit sluit aan bij het streven dat kinderen ‘thuisnabij’ naar school kunnen. Deze conclusie wordt versterkt door een gedetailleerde analyse van drie scenario’s, waarbij verschillende kwalitatieve criteria zijn meegenomen. Het nieuwe gebouw bevordert optimale samenwerking, creëert een gevoel van eenheid binnen de organisatie en legt de nadruk op gedeelde ruimtes en nabijheid, wat volledig in lijn is met de visie van het inclusieve kindcentrum.

De Montijn

In het IHP 2018 is reeds rekening gehouden met een levensduurverlening van 20 jaar voor het oude gedeelte van de Montessorischool De Montijn in een periode van 0-5 jaar vanaf heden. De nadere uitwerking van dit scenario is reeds gestart en zal doorlopen tot het najaar van 2024. Aandachtspunt hierbij is de verdeling van de vierkante meters en kosten tussen de school en KOV.

De Ruyter

Bij De Ruyter is reeds een ruimtetekort[12] aanwezig bij zowel het gedeelte basisschool als bij de KOV. Dit ruimtetekort bij de basisschool is zelfs al groter dan het scholenlandschap laat zien, omdat de school in werkelijkheid al 183 leerlingen telt. De prognoses laten zien dat dit ruimtetekort naar verwachting richting de toekomst aanwezig blijft. Daarom heeft er in de zomervakantie van 2024 een inpandige verbouwing plaatsgevonden. Als gevolg hiervan wordt in 2025 het MFA uitgebreid door de luifel aan de voorkant bij het MFA te betrekken. Het MFA zal hierdoor het multifunctionele karakter behouden. Door de beperkte mogelijkheden op het kavel zelf zal uitbreiding voor de kinderopvang in de toekomst lastig worden. Dit zal nader uitgezocht moeten worden.

[12] In de verordening van de gemeente Beuningen (2015-heden) staat het volgende opgenomen over uitbreiding op basis van een ruimtetekort: er is sprake van uitbreiding als het vastgestelde ruimtebehoefte gelijk of groter is dan de drempelwaarde van:
55 vierkante meter BVO voor een voorziening basisonderwijs (bijlage 3: deel C.1.2.)

De Wegwijzer
De prognoses van Pronexus voor bij de Wegwijzer laten zien dat er rond 2027 een ruimtetekort zal ontstaan doordat zowel de school als de KOV gebruik maken van onderwijskundige m2's. De school zelf verwacht al eerder een ruimtetekort mede doordat dit de enige school in een kern betreft waar woningbouwplannen plaatsvinden.

Jaarlijks dienen de prognoses te worden herijkt om het gehele scholenlandschap te actualiseren (mede in verband met de vele woningbouwplannen in Beuningen). Deze behoefte is bij De Wegwijzer extra urgent, omdat naar verwachting al binnen de komende 0-5 jaar maatregelen moeten worden genomen om het ruimtetekort aan te pakken. Begin 2025 zal een onderzoek worden gestart om te bepalen welke maatregelen nodig zijn voor De Wegwijzer

Kindcentrum Ewijk
Op basis van de huidige leerlingenprognoses verwachten we de komende 5 jaar (termijn uitvoeringsprogramma IHP) nog geen opgave voor onderwijshuisvesting in Ewijk. Wel zien we dat door de woningbouwplannen in Ewijk er op de middellange termijn (5 tot 10 jaar) er iets moet gebeuren op het gebied van onderwijshuisvesting. Het huidige kindcentrum in Ewijk is niet groot genoeg om de beoogde groei op te vangen. De realisatie van een tweede kindcentrum in Ewijk moet daarom onderzocht worden. Onderdeel hiervan is dat ook de vorm en opzet met de schoolbesturen onderzocht moet worden. Met de start van de gebiedsontwikkeling Ewijk-Zuid en West achten wij het verstandig tijdig te beoordelen wat de ruimtelijke behoefte is van en wat de meest geschikte plek is voor een eventueel nieuw kindcentrum. We starten daarom begin 2025 met een locatiestudie. De financiële vertaling van deze opgave wordt meegenomen bij de volgende herijking van het IHP in 2028/2029 en vervolgens financieel verwerkt in de bestuursrapportages.

Gemeente ontvangen een vergoeding van het Rijk voor onderwijshuisvesting. Deze vergoeding is niet geoormerkt. In relatie tot onderwijshuisvesting is de vergoeding bestemd voor nieuwbouw, uitbreiding, inrichting, constructiefouten en herstel in geval van bijzondere omstandigheden. Als er meer kinderen/scholieren in de gemeente zijn dan zal dit zich ook vertalen in een hogere uitkering in het gemeentefonds. Kanttekening hierbij is dat de uitkering voor onderwijshuisvesting op dit moment niet overeenkomt met de huidige marktprijzen voor nieuwbouw van een school en ook niet toereikend is om ENG te bouwen.

4.3.2 Opgaven periode 5-10 jaar
De Hoeven
In 2005 hebben er bij De Hoeven enkele aanpassingen en een uitbreiding plaatsgevonden. Er was echter geen sprake van levensduur verlengende renovatie van het gehele gebouw. In de periode 0-5 jaar zal onderzocht worden welke levensduur verlengende maatregelen in de periode 5-10 jaar plaats gaan vinden ten aanzien van de oudste gebouwdelen (1967 en 1995).

4.3.3 Opgaven periode 10-20 jaar
In de periode 10-20 jaar dient men rekening te houden met (ver)nieuwbouw van:
- **De Vuurvlinder**

4.3.4 Opgaven periode >20 jaar
In de periode na 20 jaar dient men rekening te houden met (ver)nieuwbouw bij de volgende scholen:
- **De Montijn** (totaal)
- **De Ruyter**
- **De Hoeven** (totaal)
- **De Reuzepas**
- **De Wegwijzer**
- **De Dromedaris**

5. Opgaven gymzalen Beuningen

Bewegingsonderwijs is een belangrijk onderdeel van het onderwijs aan kinderen. Ook binnen de gemeente Beuningen wordt ingezet op bewegend leren en het faciliteren van bewegingsonderwijs. Ten behoeve van het IHP is een capaciteitsanalyse uitgewerkt ter bepaling van eventuele capaciteitsopgaven. Dit betreft enkel een bepaling van opgaven op basis van capaciteit en niet op basis van de bouwkundige staat van de sportvoorzieningen aangezien dit in het accommodatie plan van de gemeente dient te worden opgenomen.
Op basis van de capaciteitsanalyse is er geen aanleiding om opgaven voor de sportvoorzieningen te definiëren.

5.1. Capaciteitsanalyse

De gemeente Beuningen kent een vijftal locaties die ingezet kunnen worden voor het bewegingsonderwijs (zie bovenstaande afbeelding).

Capaciteitsanalyse – gehele gemeente

Prognoses 2037	Vanuit zorgplicht: klokuren per week
	o.b.v. harde woningbouwprognoses
SBO Klavervier	11,3
Montessorischool de Montijn	12
BO De Peppel	13,5
BO De Vuurvlinder	6
MFA De Ruyter	6
BO De Hoeven	13,5
MFA De Reuzepas	18
BO De Wegwijzer	6
BO De Dromedaris	13,5
TOTAAL	**99,8**

De totaal beschikbare capaciteit van alle gymlocaties is **173 klokuren** voor het bewegingsonderwijs.
De gemeente heeft een zorgplicht van 1,5 klokuur voor kinderen in het basisonderwijs vanaf groep 3 en 2,25 uur voor kinderen in het speciaal basisonderwijs vanaf 6 jaar. Omgerekend komt deze zorgplicht neer op circa **100 klokuren** welke opgevangen kan worden met de reeds aanwezige capaciteit in de gemeente.

De normatieve overcapaciteit kan enerzijds worden ingezet voor het realiseren van meer bewegingsonderwijs, maar ook voor het invulling geven aan het inefficiënte roostering van de gymvoorzieningen als gevolg van het inzetten van de gymvoorzieningen voor het bewegingsonderwijs. Om een effectieve gymles aan te kunnen bieden heeft immers een school aan de voor- en achterkant van het klokuur tijd nodig om de zaal op en af te bouwen.

Capaciteitsanalyse- centrum Beuningen

Prognoses 2037	Vanuit zorgplicht: klokuren per week
	o.b.v. harde woningbouwprognoses
SBO Klavervier	11,3
Montessorischool de Montijn	12,0
BO De Peppel	13,5
BO De Vuurvlinder	6,0
BO De Hoeven	13,5
BO De Dromedaris	13,5
TOTAAL	**69,8**

De meeste scholen van Beuningen bevinden zich in het centrum van Beuningen. In verhouding zal daarom de druk op de gymlocaties in het centrum hoger zijn dan erbuiten. Om die reden is er nog aanvullend ingezoomd op de beschikbare en benodigde capaciteit in het centrum.

De totaal beschikbare capaciteit van de gymlocaties in het centrum van Beuningen is **93 klokuren** voor het bewegingsonderwijs.
Deze zorgplicht voor enkel de scholen in het centrum van Beuningen komt neer op circa **70 klokuren** welke opgevangen kunnen worden met de reeds aanwezige capaciteit in het centrum de gemeente.

Aandachtspunt

Aandachtspunt is de afstand van de scholen naar de gymlocaties. In de verordening van de gemeente Beuningen is hier geen richtlijn over opgenomen, echter ervaren de scholen veel verlies van onderwijstijd aan de wandeling naar de betreffende gymlocaties.

6. Financiële vertaling

In dit hoofdstuk worden de visie/ambities op onderwijshuisvesting en de opgaven samengebracht en voorzien van een financiële vertaling. Eerst zijn de kwaliteits-uitgangspunten vertaald in een kwaliteitsambitie, op basis waarvan kengetallen voor investeringskosten zijn berekend. Ook wordt toegelicht hoe de investeringskosten uit dit IHP in deze fase moeten worden geïnterpreteerd. Tot slot worden de opgaven omgezet in een financiële vertaling, in de vorm van een investeringskostenoverzicht.

6.1. Kwaliteitsambitie

Met behulp van de kostenconfiguratoren van HEVO (door PO-raad en VO-raad erkende instrumenten ter bepaling van de investeringskosten) zijn de geldende investeringsniveaus per vierkante meter bepaald. Daarbij is aangesloten bij de visie. De gewenste basiskwaliteit is in dit IHP bepaald op:

- **Bouwbesluit 2012 + BENG.** Bijna Energieneutraal voor nieuwbouw en renovatie/ vernieuwbouw (gebouwgebonden) (zie bijlage 5 voor een toelichting op de verschillende definities van energieprestaties van gebouwen).
- **Marsh eisen**
- **Flexibel bouwen.** Hoge mate van **flexibiliteit en toekomstbestendigheid** wordt in de kostenconfigurator vertaald naar 'toekomstbestendig bouwen': flexibiliteit door niet-dragende wanden zodat er bijvoorbeeld functiewijziging plaats kan vinden (tussentijds of bij einde gebruik door school).
- **Esthetische onderwijskundige kwaliteit**: zoals (iets) meer gevelopeningen, een betere Frisse Scholen ventilatie-klasse in gangzones of op leerpleinen als open onderwijslandschap zodat deze ook voor onderwijs gebruikt kunnen worden en (beperkt) betere afwerkingsniveaus.
- **Werkplekken in verkeersruimten**
- **Frisse Scholen:** Hevo kwaliteitsadvies (zie bijlage 2). In aansluiting op de visie en ambities van gemeente en schoolbesturen is het uitgangspunt Frisse Scholen kwaliteitsadvies Hevo toegevoegd. Gezonde huisvesting voor leerlingen en leraren is een randvoorwaarde voor een goed schoolgebouw. Het concept van Frisse Scholen omvat de onderwerpen energie, lucht, tempartuur, licht en geluid. Met name het belang van een goede luchtkwaliteit en voldoende ventilatiemogelijkheden is gedurende de coronapandemie duidelijk geworden. Ook de andere aspecten zoals tempartuur, licht en geluid zijn belangrijk voor een gezond binnenklimaat en daarmee voor een prettige en gezonde omgeving waar leerlingen en leraren veel uren op een (school)dag doorbrengen.

Deze kwaliteitsambities gaan verder dan het wettelijk verplichte kwaliteitsniveau, immers om ook voor toekomstbestendige, langdurig bruikbare onderwijs-gebouwen te zorgen zijn deze uitgangspunten essentieel.

- Naast deze kwaliteitsuitgangspunten voor het gebouw kan door de schoolbesturen aanvullende kwaliteit worden toegevoegd. Dit is niet altijd vanzelfsprekend voor een (nieuwe) school en afhankelijk van het onderwijsconcept. De school heeft de keuze en is afhankelijk van financiele bekostiging en regelgeving in het onderwijs of zij deze aanvullende kwaliteit wel of niet (kunnen) nastreven.
- Exploitatiegericht bouwen: toepassen van onderhoudsarme vloer- en wand-afwerking en aluminium kozijnen om hoge exploitatiekosten te voorkomen.
- Vergoten zichtlijnen
- Verplaatsbaarheid panelenwand

Ten slotte dient per project onderzocht te worden of er geïnvesteerd wordt in energieneutraliteit en circulariteit:

- Aanvullende kosten BENG naar ENG. BENG is onvoldoende om (voor onderwijshuisvesting) de klimaatdoelstelling van 95% CO_2-reductie te halen in 2050. De huidige gebouwen zullen naar alle waarschijnlijkheid voor 2050 ENG moeten zijn. **Duurzaam en circulair bouwen**: het betreft keuzes waardoor het gebouw een stap verder gaat dan ENG. Deze keuzes worden nu gemaakt omdat dit gedurende de levensduur van het gebouw lastig is om aan te passen. Voor circulair bouwen is het ambitieniveau *basis* aangehouden in de bepaling van het investeringsbedrag. Hierdoor kan bijvoorbeeld de toepassing van groen beton gewaarborgd worden.

Ook is door de schoolbesturen en de gemeente Beuningen de duidelijke ambitie uitgesproken om groenblauwe buitenruimten te realiseren (zie bouwsteen 2: duurzaamheid en kwaliteit). Deze ambitie is nog niet financieel vertaald, aangezien de kosten hiervoor sterk afhankelijk zijn van de gekozen uitwerking en de omvang van de buitenruimten. Er wordt aanbevolen de uitgangspunten hiervoor in gezamenlijkheid met schoolbesturen en gemeente af te stemmen.

6.2. Total Cost of Ownership

De gemeente en de schoolbesturen hebben de intentie uitgesproken om gezamenlijk de gewenste kwaliteit te realiseren. Daarbij streven de schoolbesturen ernaar om binnen hun financiële mogelijkheden een bijdrage aan de projecten te leveren volgens de principes van Total Cost of Ownership (TCO).

Hierbij maken schoolbesturen gebruik van de vergoeding voor materiële instandhouding (mi-vergoeding) die zij ontvangen van het rijk. De gewenste kwaliteit wordt bijvoorbeeld gefinancierd vanuit een verwacht exploitatievoordeel (op energiekosten) gedurende een deel van de levensduur van het gebouw en een besparing op onderhoud aan het bestaande gebouw voorafgaand aan een nieuwbouwopgave (besparing op investeringen in de lopende meerjarenonderhoudsplanning). De schoolbesturen geven aan dat zij aan de voorkant voorzichtig moeten zijn in het toezeggen van bijdragen aan Total Cost of Ownership. Daarvoor zijn de volgende argumenten benoemd:

- De aanzienlijke tekorten op de vergoeding voor materiële instandhouding.
- De onzekerheid over het overheidsbeleid ten aanzien van de vergoeding voor materiële instandhouding.
- De positieve effecten van één nieuw gebouw zijn benodigd voor de negatieve exploitatie van de gehele portefeuille.
- De hoogte van de onderhoudskosten voor ENG-gebouwen is nog onvoldoende gebenchmarkt.
- De beperkte eigen financiële middelen en liquiditeit.

Tijdens het opstellen van het IHP hebben gemeente en schoolbesturen een afspraak gemaakt over verdeling van de kosten. Onderstaande tabel (par .3.) geeft weer welke investeringskosten tot de basiskwaliteit horen en daarmee voor rekening van gemeente komen (excl. bijkomende kosten). Daarvoor heeft de gemeente de basiskwaliteit voor onderwijshuisvesting gedefinieerd en gewaarborgd. Het betreffen die onderdelen die essentieel zijn voor een goed schoolgebouw en daarom niet afhankelijk dienen te zijn van een bijdrage van een schoolbestuur. De schoolbesturen kunnen er voor kiezen bij te dragen aan aanvullende kwaliteit. In de praktijk verwacht te school dat het alleen het exploitatiegericht bouwen gerealiseerd kan worden zover dit besparingen in het onderhoud of in energiekosten oplevert.

De gemeente en schoolbesturen willen gezamenlijk nader in de haalbaarheidsonderzoeken (businesscases) onderzoeken hoe de stap van BENG naar ENG gefinancierd kan worden: energieneutraliteit. Recente ontwikkelingen maken de haalbaarheid van de stap van BENG naar ENG nog complexer door o.a. netcongestie en onzekerheid omtrent de salderingsregeling.

Indien er afspraken worden gemaakt ten aanzien van beheersvorm, eigendomsverhouding, samenwerkingsafspraken, exploitatie en financiële geldstromen, dient het effect van deze afspraken op Total Cost of Ownership te worden onderzocht. Bijvoorbeeld in het geval dat het schoolbestuur een deel van zijn materiële instandhoudingsvergoeding afdraagt aan de gemeente indien de gemeente eigenaar is.

6.3. Investeringskostenkengetallen

6.3.1 Nieuwbouw

De bepaling van de kwaliteitsambitie leidt tot indicatieve investeringsbedragen per m² brutovloeroppervlakte (bvo). Met behulp van de kostenconfigurator van HEVO zijn de te ramen investeringsniveaus per vierkante meter bepaald.

Deze investeringsniveaus sluiten aan bij de eerder omschreven kwaliteit. De investeringsniveaus zijn weergegeven in onderstaande tabellen. Er ontstaan schaalvoordelen bij het bouwen van een school met een grotere omvang.

De ambities van gemeente en schoolbesturen gaan verder dan het wettelijk minimum. Zowel de gemeente als schoolbesturen zullen een bijdrage doen om de geadviseerde kwaliteit zoveel als mogelijk na te streven (zie toelichting paragraaf 6.6).

	PO en SBO			
Aantal leerlingen	**100**	**200**	**300**	**400**
Uitgangspunten bouwlagen	1	1	2	2
Norm bvo	703	1206	1709	2212

Onderdeel	**Basiskwaliteit (aandeel gemeente)**			
	Kosten per vierkante meter			
Bouwbesluit + BENG	€ 3.112	€ 2.960	€ 2.686	€ 2.645
Marsh eisen	€ 32	€ 32	€ 32	€ 32
Flexibel bouwen (herindeelbaar gebouw)	€ 123	€ 123	€ 123	€ 123
Ambitieniveau Esthetische kwaliteit	€ 145	€ 135	€ 141	€ 137
Werkplekken in verkeersruimten	€ 47	€ 45	€ 46	€ 45
Frisse Scholen kwaliteitsadvies HEVO	€ 292	€ 279	€ 258	€ 253
Kosten basiskwaliteit	**€ 3.751**	**€ 3.574**	**€ 3.286**	**€ 3.235**
in % van totaal	90%	90%	91%	91%

Onderdeel	**Energieneutraliteit en circulariteit (Onderzoek per project)**			
	Kosten per vierkante meter			
Aanvullende kosten BENG naar ENG	€ 138	€ 136	€ 115	€ 113
Duurzaam bouwen (circulair)	€ 42	€ 38	€ 27	€ 26
Kosten energieneutraliteit	**€ 180**	**€ 174**	**€ 142**	**€ 139**
in % van totaal	4%	4%	4%	4%

Onderdeel	**Aanvullende kwaliteit (Optioneel aandeel schoolbesturen)**			
	Kosten per vierkante meter			
Exploitatiegericht bouwen	€ 115	€ 108	€ 114	€ 111
Vergroten zichtlijnen	€ 27	€ 27	€ 27	€ 27
Verplaatsbaarheid panelenwand	€ 115	€ 67	€ 47	€ 37
Kosten aanvullende kwaliteit	**€ 257**	**€ 202**	**€ 188**	**€ 175**
in % van totaal	6%	5%	5%	5%

Totale kosten	€ 4.188	€ 3.950	€ 3.616	€ 3.549

Tabel: kostenkengetallen nieuwbouw PO en SBO

6.3.2 Vernieuwbouw

Het streven is om bij vernieuwbouw de gewenste nieuwbouwkwaliteit zoveel als mogelijk te realiseren (volwaardig alternatief voor nieuwbouw met levensduurverlening van 40 jaar). Er wordt daarom ook wel gesproken over 'vernieuwbouw'. Het kwaliteitsniveau van vernieuwbouw is gelijk aan het kwaliteitsniveau van nieuwbouw (voor zover (bouw)technisch haalbaar).

Voorafgaand aan de start van een project zal een uitgebreid onderzoek moeten plaatsvinden naar de technische haalbaarheid van vernieuwbouw van school-gebouwen en naar de daadwerkelijk benodigde financiële middelen hiervoor. In sommige gevallen is vernieuwbouw goedkoper dan nieuwbouw omdat veel delen van het gebouw hergebruikt kunnen worden. Het komt echter ook regelmatig voor dat de investeringskosten nagenoeg gelijk zijn of zelfs hoger in het geval van vernieuwbouw. Veiligheidshalve wordt daarom in de investeringsplannen voor alle projecten (nieuwbouw en vernieuwbouw) uitgegaan van de kostenkengetallen voor nieuwbouw.

6.3.3 Renovatie

Bij renovatie is voor het investeringsbedrag per m² 50% van het investeringsbedrag voor (ver)nieuwbouw aangehouden. De exacte bedragen in geval van renovatie dienen in afzonderlijke businesscases nader te worden uitgewerkt. Het is immers projectafhankelijk in hoeverre gestelde ambities binnen de bestaande huisvesting gerealiseerd kunnen worden en van toepassing zijn. Grofweg vallen de volgende werkzaamheden onder renovatie: (1) vervangen installaties en (2) beperkte verduurzamingsmaatregelen.

6.3.4 Kinderopvang

Voorfinanciering van ruimten voor kinderopvang door de gemeente behoort tot de mogelijkheden bij (ver)nieuwbouw. Deze investering wordt middels een kostendekkend huurtarief aan kinderopvangorganisaties terugverdiend. Voorfinanciering legt uiteraard wel beslag op de financieringscapaciteit van de gemeente. Het kengetal voor kinderopvang ligt gemiddeld hoger dan voor het onderwijs in verband met hogere eisen die aan de huisvesting worden gesteld.

6.4. Uitgangspunten financiële vertaling onderwijs

Het overzicht in de volgende paragraaf toont de investeringskosten. De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd:

1. Bij elke opgave is gerekend met een *geprognotiseerd* leerlingenaantal. In een haalbaarheidsonderzoek/ businesscase voortkomend uit een opgave wordt het exacte leerlingenaantal bepaald aan de hand van de meest actuele prognoses.

2. In geval van renovatie wordt uitgegaan van renovatie van het gehele gebouw c.q. het totaal van de bestaande vierkante meters van de huisvesting: dus ook de renovatie van eventuele aanwezige overschotten in ruimtegebruik.

3. De kostenconfigurator uit 2024 is gehanteerd en is inclusief btw, prijspeil 1 januari 2024. Jaarlijkse indexatie als basis voor de financiële vertaling van dit IHP is noodzakelijk.

4. Het prijsniveau is gebaseerd op de regio Beuningen. Risico's ten aanzien van de bouwkosten zijn ook te vinden in de algemene prijsontwikkeling van bouwprojecten in Nederland en de regio Beuningen. De kostenconfigurator gaat uit van normale marktomstandigheden voor wat betreft beschikbaarheid van materialen en inschrijvingen van aannemers bij projecten.

5. In de investeringskosten zijn ook bijkomende kosten opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met de volgende kosten: honoraria (voor ontwerpteamleden: architect, installatieadviseur, constructeur, bouwfysicus en projectmanager), aansluitkosten, heffingen, verzekeringen, beperkte risicoverrekening en onvoorzien. De bijkomende kosten zijn gebaseerd op een eenvoudig gebouw met een compacte gebouwvorm en een daarbij passende voorbereidings- en uitvoeringsplanning.

6. Aanvullende kosten die locatiegebonden zijn, of anderszins niet vallen onder de bouwkosten en bijkomende kosten voor de realisatie van een schoolgebouw, zijn in de vorm van een opslagpercentage opgenomen in de financiële vertaling. De kosten waarmee rekening moet worden gehouden zijn onder andere kosten voor tijdelijke huisvesting, grondkosten, locatiegebonden kosten, kosten voor bouwrijp maken, sloopkosten en asbestsanering, interne kosten voor gemeente/school-

bestuur, bijvoorbeeld voor adviezen of projectbegeleiding, kosten voor organisatorische ondersteuning, inrichtingskosten (losse inrichting) en verhuiskosten. Deze kosten kunnen hoog oplopen, zeker als tijdelijke huisvesting benodigd is. Gemiddeld gezien betreft het op een totale opgave van een gemeente (dus over alle schoolgebouwen berekend) 20-25% van de investeringskosten uit het IHP. Voor deze kosten is een opslagpercentage van 25% over de investeringskosten gerekend. Dit is opgenomen in het financieel overzicht in de volgende paragraaf.

Het kan echter zijn dat voor het ene schoolgebouw slechts 10% nodig is en dat een ander schoolgebouw 50% aan extra kosten met zich meebrengt. Dit is met name afhankelijk van de noodzaak tot tijdelijke huisvesting. Per opgave worden de exacte aanvullende kosten nader gespecificeerd en onderbouwd in de businesscase.

7. Financieringskosten zoals rentekosten zijn niet opgenomen in het IHP.

8. Binnen de financiële vertaling zijn de verwachte indicatieve investeringskosten per termijn. Voor een aantal projecten kan nu al voorzien worden dat haalbaarheidsonderzoeken nodig zijn. Voor het uitvoeren van deze haalbaarheidsonderzoeken is geen budget opgenomen.

9. Vooralsnog is voor de investeringskosten voor iedere vervangings- en uitbreidingsopgave uitgegaan van nieuwbouw. In de businesscases zal de afweging tussen (ver)nieuwbouw en renovatie plaatsvinden en worden de daadwerkelijke kosten in beeld gebracht.

10. Het streven is om projecten te realiseren in de termijn waarin ze zijn genoemd. Indien er op projectniveau vertraging ontstaat in een of meerdere projecten, blijft het mogelijk om andere projecten parallel op te pakken.

6.5. Overzicht investeringskosten

Totaaloverzicht

Project	Omvang onderwijs [m2 bvo]	Omvang opvang [m2 bvo]	Kosten basiskwaliteit (gemeente)	Kosten energieneutraal bouwen	Kosten aanvullende kwaliteit (schoolbesturen)	Kosten opvang	Totaal stichtingskosten onderwijs	Opmerkingen
Termijn 0-5 jaar								
Inclusief kindcentrum De Klavervier en De Peppel	2.778	307	€ 8.986.830	€ 386.142	€ 486.150	€ 993.145	€ 9.859.122	m2 conform scenariostudie. m2 opvang inclusief driestroom
De Montijn (deel oudbouw)			€ 1.820.727					conform scenariostudie geindexeerd (incl. m2's KOV)
						Opslag van 25% over stichtingskosten onderwijs	€ 2.919.962	25%
						TOTAAL	**€ 14.599.812**	
Termijn 5-10 jaar								
De Wegwijzer	ntb	ntb						
De Hoeven (bouwdelen 1967 en 1995)	1.229		€ 2.304.990	€ 110.610	€ 157.927		€ 2.573.526	+/- m2's bvo bgg
						Opslag van 25% over stichtingskosten onderwijs	€ 643.382	25%
						TOTAAL	**€ 3.216.908**	
Termijn 10-20 jaar								
De Vuurvlinder	1.019	117	€ 3.822.269	€ 183.420	€ 261.883	€ 438.867	€ 4.267.572	prognose 2037
						Opslag van 25% over stichtingskosten onderwijs	€ 1.066.893	25%
						TOTAAL	**€ 5.334.465**	
		Totaal	**€ 16.934.816**	**€ 680.172**	**€ 905.960**	**€ 1.432.012**	**€ 23.151.184**	

Toelichting:
1. De bijdrage onder het kopje kosten aanvullende kwaliteit (schoolbesturen) is zowel voor exploitatiegericht bouwen, vergroten zichtlijnen en verplaatsbaarheid panelenwanden. Deze aanvullende kwaliteit is nog optioneel. Zoals door de schoolbesturen is aangegeven is het nog niet zeker of de volledige aanvullende kwaliteit gerealiseerd kan worden of slechts ten dele.
2. De kosten voor de opvang zijn gebasseerd op de basiskwaliteit. Indien het schoolbestuur kiest voor aanvullende kwaliteit dan zal dit ook effect hebben op de bijdrage van de kinderopvang. Dit zal per project in overleg moeten worden afgestemd.

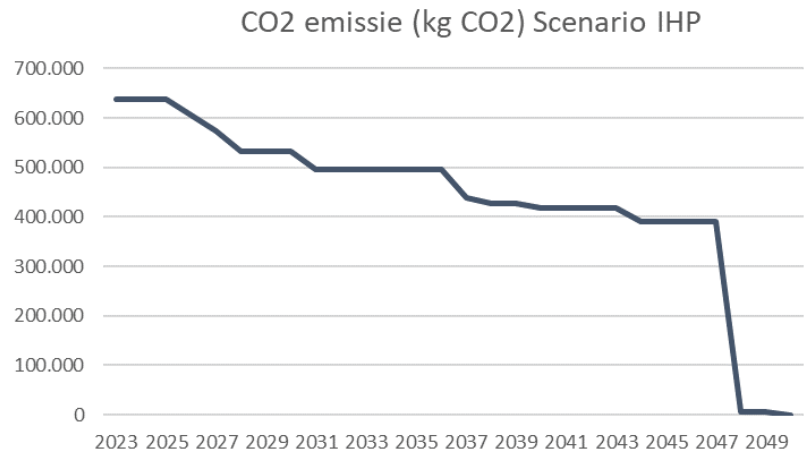
6.6. De interpretatie van investeringskosten uit dit IHP

De investeringskosten zijn gepresenteerd in de vorm van kengetallen en zijn indicatief. Het doel van het investeringskostenoverzicht is om de gemeente, de schoolbesturen en kinderopvang inzicht te geven in de financiële omvang van de opgaven en hen te helpen bij de voorbereiding van deze opgaven.

Na afronding van het IHP worden voor de individuele projecten, op het moment dat deze actueel worden, haalbaarheidsonderzoeken/businesscases opgesteld. In deze businesscases worden de investeringskosten opnieuw berekend, op basis van *project specifieke* kengetallen. In deze fase wordt immers duidelijk voor hoeveel leerlingen daadwerkelijk gebouwd wordt, het aantal vierkante meters, op welke locatie, in hoeveel bouwlagen etc. Na het uitvoeren van het haalbaarheidsonderzoek/ businesscase zijn, naast de kwaliteitsuitgangspunten die voortkomen uit het onderzoek, de berekende investeringskosten taakstellend. Op basis hiervan wordt het bouwkrediet aangevraagd bij de gemeenteraad.

Vervolgens kan het project daadwerkelijk starten met de definitiefase en daarna de ontwerpfase. Op basis van een Programma van Eisen of een Voorontwerp kan een eerste investeringskostenraming op elementniveau worden gemaakt. Het kan voorkomen dat op basis van deze investeringskostenraming het taakstellend budget ontoereikend blijkt te zijn. In dit geval is het mogelijk om het benodigd budget te herijken en terug te gaan naar de gemeenteraad. Dit kan alleen wanneer duidelijk onderbouwd kan worden dat het taakstellend budget uit de businesscase ontoereikend is om de taakstellende kwaliteitsuitgangspunten te realiseren.

Indien uit

*Figuur: verwachte CO_2-reductie op basis van opgaven **ten opzichte van het jaar 2023***

bovengenoemd onderzoek volgt dat het betreffende schoolbestuur niet in staat is om financieel bij te dragen aan de investeringskosten van de nieuwbouw/ renovatie, treden gemeente en schoolbestuur met elkaar in gesprek hierover. Er zullen dan in overleg keuzes gemaakt moeten worden in het kwaliteitsniveau. Bij deze keuzes zullen ook de wensen van de gebruikers van het betreffende schoolgebouw worden meegewogen. In alle gevallen zal de basis (het wettelijk minimum kwaliteitsniveau) door de gemeente worden gefinancierd.

De gemeente en schoolbesturen willen gezamenlijk nader in de haalbaarheidsonderzoeken (businesscases) onderzoeken hoe de stap van BENG naar ENG gefinancierd kan worden (energieneutraliteit) en circulair bouwen. Recente ontwikkelingen maken dat dit niet langer vanzelfsprekend is door o.a. netcongestie, onzekerheid omtrent de salderingsregeling en terughoudendheid van de schoolbesturen door hogere onderhoudskosten bij ENG installaties.

7. CO_2-reductie

Deze analyse brengt de CO_2-reductie van het IHP in beeld. De analyse is erop gericht om te toetsen of de klimaatdoelstellingen (55% CO_2-reductie in 2030 en 95% reductie in 2050 ten opzichte van het jaar 1990) worden behaald en om bij te sturen indien nodig. HEVO heeft de kennis die zij heeft opgedaan bij de ondersteuning bij het opstellen van de landelijke routekaarten PO, VO en mbo/HO hiervoor ingezet.

Echter, om de reductie voor de gemeente Beuningen te toetsen aan de klimaat-doelstellingen, hebben we ook de gas- en elektragegevens van de schoolgebouwen uit 1990 nodig. Deze gegevens zijn niet bekend. Voor de gemeente Beuningen brengt de tool daarom de reductie van CO_2-emissie in beeld ten opzichte van het jaar **2023**.

Vanuit het rijk zijn de volgende doelen gesteld:

- In 2030 is de streefwaarde 55% reductie van CO_2-uitstoot ten opzichte van de uitstoot in 1990.
- In 2030 is de streefwaarde 95% reductie van CO_2-uitstoot ten opzichte van de uitstoot in 1990. Deze doelstelling zal op basis van de maatregelen ook haalbaar zijn.

Op basis van de reductie die de voorliggende opgaven teweegbrengen in combinatie met het jonge gebouwenbestand van de gemeente, kan gesteld worden dat deze doelstellingen vanuit de overheid naar verwachting behaald zullen zijn in 2030 en 2050.

8. Vervolg IHP

Bij de uitvoering van het IHP dient rekening gehouden te worden met een aantal processtappen en uitgangspunten.

8.1. Opstellen uitvoeringsprogramma en businesscases

Na vaststelling van het IHP starten gemeente en schoolbesturen met het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Dit programma bestaat uit vier hoofdonderdelen:

1. Programmering: er wordt een programmering gemaakt voor de volgordelijkheid van projecten. Denk aan beschikbare locaties, tijdelijke huisvesting en het bundelen van projecten op onderdelen zoals businesscases, Programma's van Eisen, techniek en/of aanbestedingen.
2. Procesafspraken programmaniveau: het inrichten van een organisatie voor de realisatie van het uitvoeringsprogramma (1e termijn). Hierin worden onder andere de eisen aan de businesscases vastgelegd, de methode van evaluatie en monitoring van projecten en de borging van kwaliteit en planning.
3. Procesafspraken projectniveau: er worden gezamenlijke keuzes gemaakt over de mate van regie en autonomie van beide partijen, van initiatief- tot realisatiefase. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het inbouwen van toets- en instemmings-momenten voor de gemeente op het moment dat het schoolbestuur bouwheer is.
4. Vertaling van de stappen per uit te voeren project (uitvoeringsprogramma).

Als het uitvoeringsprogramma is vastgesteld kan worden gestart met de initiatieffase van projecten door haalbaarheidsonderzoeken uit te voeren. In de haalbaarheidsonderzoeken worden projecten geconcretiseerd en geactualiseerd. Dit is de fase voordat een project wordt opgestart. De haalbaarheidsonderzoeken hebben als doel om:

- Definitieve leerlingenaantallen per project te bepalen.
- Een definitieve keuze te maken tussen (ver)nieuwbouw of renovatie.
- Een businesscase inzichtelijk te krijgen met daarin de bekende investeringskosten en geïnventariseerde risico's inclusief een raming van locatiegebonden en project-specifieke kosten.
- De TCO-benadering (eigen bijdrage schoolbesturen) te concretiseren, conform par. 6.6.
- Participatie en inspraak te organiseren voor doelgroepen als kinderopvang, maatschappelijke partners, leerlingen, leraren, ouders, bedrijven en omwonenden.
- Aandacht te besteden aan gebiedsontwikkeling en vergroening van de buitenruimten.
- De verantwoordelijkheid voor het bouwheerschap te bepalen.
- Een goed uitgangspunt te bieden om een Programma van Eisen op te stellen.

Concreet dienen de volgende stappen te worden doorlopen naar aanleiding van het IHP:

- Opstellen van het uitvoeringsprogramma als benoemd in deze paragraaf, binnen de gemeente ook bekend als huisvestingsprogramma.
- Bespreken van de stand van zaken rondom realisatie van het IHP in het OOGO.
- Opstarten initiatieffase projecten voorfase en periode 0-5 jaar.
- Opstarten definitiefase en opstellen Programma's van Eisen.
- Opstarten ontwerpfase.
- Aanbesteding en realisatie.
- Exploitatie- of gebruiksfase.

8.2. Actielijst vervolg IHP

Op basis van het IHP dienen een aantal aspecten verder uitgewerkt en afgestemd te worden waaronder de kwaliteitsafspraken bij teruggave van schoolgebouwen aan gemeente.

8.3. Voorbehoud

Dit IHP is opgesteld onder de wet- en regelgeving zoals deze geldt op het moment van opstellen daarvan. Echter, wet- en regelgeving is onderhavig aan voortschrijdend inzicht; zo ook de wetgeving met betrekking tot het huisvestingsstelsel voor het funderend onderwijs in Nederland. Bij (substantiële) wijzigingen van bijvoorbeeld het genoemde stelsel, de Algemene Uitkeringen van het gemeentefonds, de wijze van bepalen van normbedragen, wijzigingen ten aanzien van Bouwbesluit, bouwkosten, energieakkoorden of enig andere substantiële ontwikkeling, kan het nodig zijn om dit IHP (op onderdelen) aan te passen aan de dan geldende realiteit en mogelijkheden.

Bijlage 1: huidig stelsel

In deze bijlage wordt ingegaan op de huidige juridische kaders bij onderwijs-huisvesting.

Zorgplicht onderwijshuisvesting

Gemeenten hebben op het gebied van onderwijshuisvesting de zogeheten zorgplicht. De onderwijswetgeving stelt dat een gemeente dient te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor het primair onderwijs (PO), (voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO) en voortgezet onderwijs (VO), voor zover dat van toepassing is in de gemeente. De voorzieningen in de huisvesting waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, zijn vastgelegd in de wetgeving. Daarbij gaat het onder andere om (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding en eerste inrichting. Het onderhoud (binnen- en buitenkant) en de exploitatie van schoolgebouwen zijn de verantwoordelijkheid van de school-besturen.

Verordening

De uitvoering van de zorgplicht wordt geregeld via een juridisch instrument, de verordening. Op grond van de Gemeentewet (artikel 149), de Wet op het primair onderwijs (artikel 102), de Wet op de expertisecentra (artikel 100) en de Wet op het voortgezet onderwijs (artikel 76) is de gemeenteraad verplicht bij verordening een regeling vast te stellen. De verordening bevat de basis van het onderwijshuisvestings-beleid en regelt uitgangspunten voor onder andere de voorzieningen die school-besturen jaarlijks kunnen aanvragen bij een gemeente, criteria voor het toetsen van deze aanvragen en procedurele afspraken.

Eigendom

Schoolbesturen hebben het juridisch eigendom van een schoolgebouw met de daarbij behorende ondergrond. Dit houdt in dat een schoolbestuur als eigenaar van een schoolgebouw en ondergrond juridisch aansprakelijk is. Wanneer een schoolbestuur geen gebruik meer maakt van het gebouw, valt het gebouw in juridisch eigendom terug aan de gemeente. De reden hiervoor is dat de gemeente het gebouw en de ondergrond heeft bekostigd. De gemeente heeft dus het economisch claimrecht. Schoolbesturen kunnen vanwege hun positie een gedeelte van het gebouw in medegebruik geven aan instellingen die uit de openbare kas worden bekostigd met een ideëel doel (onder andere culturele, maatschappelijke instellingen) of verhuren (commerciële instellingen). In alle gevallen dient de gemeente daar toestemming voor te geven.

Verantwoordelijkheden en bekostiging onderwijs

In het huidige stelsel is de gemeente verantwoordelijk voor de voorzieningen betreffende onder andere nieuwbouw, uitbreiding en constructiefouten en ontvangt zij hiervoor een (ongeoormerkte) vergoeding in het gemeentefonds. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de exploitatie (onder andere onderhoud en energie) en ontvangen hiervoor een lumpsum of materiële instandhouding (hierna MI)-vergoeding. Dit stelsel vertoont een aantal tekortkomingen (lees: hiaten in regelgeving, zie figuur 0-1). Daarnaast zijn er beperkingen in het stelsel als het gaat om investeringen, tenzij deze van belang zijn in het verlagen van de exploitatiekosten.

Figuur 0-1 Huidig stelsel financiering onderwijshuisvesting

Kinderopvang

De rijksoverheid stelt dat de ontwikkeling van het kind in de kinderopvang bijdraagt aan een goede start in het basisonderwijs en de samenleving. Sinds 1 januari 2018 is de

Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk en een deel van de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (Wet IKK) in werking.

Binnen de kinderopvang worden de volgende vormen onderscheiden:
- 0-4-jarigen, inclusief slaapvertrekken.
- 2-4-jarigen, eventueel in combinatie met VVE; voor- en vroegschoolse educatie.
- Buitenschoolse opvang, volgtijdelijk op het onderwijs.

Per 1 augustus 2020 zijn gemeenten verplicht om per week ten minste 16 uur VVE aan te bieden aan kinderen van 2 tot 6 jaar die risico lopen op een onderwijsachterstand. Kinderen vanaf 2 jaar met (een risico op) een onderwijsachterstand door omgevingskenmerken kunnen voorschoolse educatie volgen in de gemeente Beuningen. Peuters zijn dan spelenderwijs bezig met taal, voorbereidend rekenen, motoriek en sociaal-emotionele vaardigheden. Door voorschoolse educatie op de kinderopvang kunnen deze kinderen een betere start maken op de basisschool. Hiervoor hebben de gemeenten extra budget van de rijksoverheid gekregen, de OAB-middelen.

Ontwikkelingen in het stelsel

Net als andere wet- en regelgeving is ook het onderwijshuisvestingsstelsel onderhevig aan wijzigingen. Daarnaast zijn er ook nationale ontwikkelingen gaande die invloed hebben op onderwijshuisvesting. Hieronder worden deze nader toegelicht.

Wetvoorstel stelselwijziging

Reeds in december 2016 hebben PO-raad, VO-raad en VNG een voorstel gestuurd aan toenmalig staatssecretaris Sander Dekker om de tekortkomingen in het onderwijshuisvestingsstelsel op te lossen. Belangrijke oplossingen uit het voorstel zijn:
- De in de wet beschreven jaarcyclus voor aanvragen onderwijshuisvesting wordt vervangen door een langere periode, waarin gemeenten na overleg met betrokken schoolbesturen het huisvestingsbeleid en het investeringsprogramma voor een periode van 5 jaar vastleggen in een meerjarenprogramma (IHP), met een doorkijk tot ten minste het 20e jaar.
- De mogelijkheid om renovatie als volwaardig alternatief voor vervangende nieuwbouw in te kunnen zetten. Renovatie moet worden opgenomen als voorziening in de wet. Renovatie dient daarbij te leiden tot een startsituatie (of startconditie) die in functioneel en kwalitatief opzicht gelijkwaardig is aan nieuwbouw en gericht is op een levensduurverlenging van ten minste 25 jaar.
- Het investeringsverbod voor het PO en SO wordt zodanig aangepast dat het overeenkomt met de betreffende bepalingen uit de Wet op het voortgezet onderwijs. PO- en SO-besturen krijgen daarmee de mogelijkheid om in huisvesting te investeren.
- De concretisering van het huisvestingsvoorstel van de sectorraden en de VNG gaat uit van het handhaven van de financieringsstromen. Aanvullend kan de versoepeling van het investeringsverbod leiden tot een gezamenlijke financiering die de kwaliteit van onderwijshuisvesting kan vergroten dan wel het moment van investeren kan vervroegen.

Vooruitlopend op dit wetsvoorstel wordt hier door gemeente en schoolbesturen al op ingespeeld en zijn er mogelijkheden om het investeringsverbod te rechtvaardigen. Een schoolbestuur kan bijvoorbeeld investeren in exploitatieverlagende maatregelen met een redelijke terugverdientijd.

Wijzigingen Bouwbesluit in relatie tot normbedragen VNG

Per 1 januari 2021 is de wijziging met betrekking tot *bijna energieneutrale gebouwen (*BENG) uit het Bouwbesluit in werking getreden. De verwachting is dat dit in het Bouwbesluit 2027 wordt gewijzigd in *energieneutrale gebouwen (ENG).* De verplichting van BENG heeft gevolgen voor de kosten van onderwijshuisvesting. Hierdoor heeft de VNG de normbedragen in de Modelverordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs in november 2020 aangepast. In de opvolgende jaren zijn de normbedragen geïndexeerd. Ondanks deze indexering blijven de normbedragen achter op de marktprijzen (circa 10 tot 15% ten opzichte van het kengetal dat in dit IHP wordt gehanteerd).

Daarnaast heeft de verhoging van de normbedragen (nog) geen invloed gehad op de beschikbare middelen voor onderwijshuisvesting in het gemeentefonds. De rijksoverheid is een Interdepartementaal Beleidsonderzoek gestart waarbij wordt onderzocht welke opgaven er liggen op het gebied van onderwijshuisvesting *(BENG, veroudering, verduurzamingsopgave etc.)* en hoe hieraan voldaan kan worden.

Landelijke ontwikkelingen kinderopvang

Het kabinet verkent de mogelijkheden om kinderopvang gratis te maken. Vanaf januari 2027 wil het kabinet 96% betalen van de zogeheten maximum huurprijs in de kinderopvang. Daarmee wordt de opvang voor veel ouders bijna gratis.
Dit zorgt ervoor dat meer ouders gebruik kunnen gaan maken van de kinderopvang en het aantal kinderen dus kan toenemen. De haalbaarheid wordt op dit moment nog onderzocht, denk hierbij aan ruimten, personeel en kwaliteit voor de VVE-kinderen.

Energie en klimaatakkoord

In het klimaatakkoord is vastgelegd dat de PO-raad en de VO-raad sectorale routekaarten, behorende bij de klimaatopgave, dienen door te rekenen naar een CO_2-arme gebouwenvoorraad. HEVO heeft deze doorrekening -in opdracht van PO-raad en de VO-raad- uitgevoerd. Deze doorrekening richt zich enerzijds op de effectiviteit van mogelijke scenario's op de totale reductie van gebouwgebonden CO_2-productie. Anderzijds richt de doorrekening zich op de kosteneffectiviteit van de verschillende maatregelen die op de gebouwenvoorraad kunnen worden toegepast.

Op het gebied van de te behalen doelstellingen is de opdracht aan de sectoren om:

- Te komen tot een gebouwgebonden CO_2-reductie van 49% in 2030 ten opzichte van de situatie in 1990, hetgeen overeenkomt met 44% ten opzichte van de situatie in 2017.
- Te komen tot een gebouwgebonden CO_2-reductie van 95% in 2050 ten opzichte van de situatie in 1990.

Eind 2020 heeft de Europese commissie ingestemd met het verhogen van de doelstelling voor 2030 naar 55% reductie ten opzichte van 1990. Deze verhoging in de reductie van de CO_2-emissie zal ook voor Nederland van toepassing worden. In het in december 2021 gepresenteerde coalitieakkoord van het kabinet is beschreven dat ook Nederland *minimaal* 55% reductie in de CO_2-emissie in 2030 gaat verankeren in de Klimaatwet. Daarmee komt de hierboven beschreven doelstelling van 49% reductie op termijn te vervallen, het advies is dan ook om voor te sorteren op de verhoogde doelstelling van minimaal 55%.
Naast de doelstellingen op het gebied van CO_2-reductie, hebben de beide sectorraden (PO-raad en VO-raad) daaraan toegevoegd dat een duurzaam schoolgebouw een schoolgebouw is dat optimaal ten dienste staat van het onderwijs dat erin geboden wordt. Een goed binnenklimaat resulteert in een hoger leerrendement en minder ziekteverzuim. Een schoolgebouw is daarmee niet alleen duurzaam voor wat betreft de CO_2-uitstoot of het energieverbruik; het is een gebouw dat aansluit bij de onderwijskundige visie van de school, past bij het aantal leerlingen en toekomstbestendig is bij veranderingen.

Bijlage 2: kwaliteitskader HEVO

Frisse Scholen - versie mei 2021	*Advies*	*verklaring keuze*
Energie		
Energieprestatie	Klasse B met ENG	vanuit klimaatdoelstelling / CO_2
Lucht		
Luchtverversing	Klasse B	
Spuiventilatie	Klasse B	
Ruimtevolume	Klasse B	
Kwaliteit van de toevoerlucht	Klasse B	
Fijnstof	Klasse B	let op bij locatiekeuze nieuwbouw
Emissies van materialen	Klasse B=A	
Emissies van apparatuur	Klasse A	indien er sprake is van schadelijke uitstoot van de apparatuur
Schoonmaakbaarheid	Klasse C=B=A	zie ook rapport 'Naar een schone school' van VSR&OSB
Tabaksrook	Klasse C=B=A	
Toiletten	Klasse C	bij PO kan aandacht voor jongste kinderen wenselijk zijn
Legionella	Klasse C=B=A	
Temperatuur		
Operatieve temperatuur winter	Klasse B	
Operatieve temperatuur zomer	Klasse B	
Individuele beïnvloeding	Klasse C=B	
Ventilatieve koeling	Bouwbesluit	
Tocht	Klasse C	
Lokaal thermisch discomfort	Klasse C	
Licht		
Kunstlicht	Klasse B + 400 lux	schakeling obv aanwezigheid & daglichtregeling
Daglicht	Klasse C	
Helderheidswering	Klasse B	
Individuele beïnvloeding	Klasse C	
Geluid		
Geluidswering van de gevel	Klasse C=B	bij grenzend aan spoor of hoofdontsluitingsweg, Klasse A
Installatiegeluid	Klasse C	
Ruimteakoestiek	Klasse C met 0,7s	
Luchtgeluidisolatie	Klasse C=B	bij lokalen onderling geldt eis Klasse A
Contactgeluidisolatie	Klasse C=B	
Kwaliteitsborging		
Energie	Klasse C	
Lucht	Klasse C=B	
Temperatuur	Klasse C=B	
Licht	Klasse C=B=A	
Geluid	Klasse C=B=A	

Bijlage 3: toegepaste methodieken

Capaciteitsanalyse

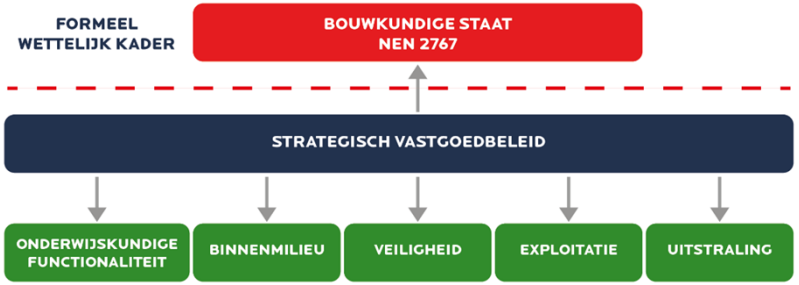
Voor alle gebouwen is de beschikbare capaciteit voor het onderwijs geanalyseerd. De capaciteitsanalyse maakt een normatief ruimtetekort of -overschot per gebouw inzichtelijk. De ruimtebehoefte van het onderwijs wordt bepaald door de leerlingentelling en de prognose te vertalen naar ruimtebehoefte (op basis van de criteria in de verordening). Er is uitgegaan van de ruimtebehoefte zoals opgegeven in de leerlingenprognose van 2023 (met teldatum oktober 2023 (conform de verordening)). Deze ruimtebehoefte wordt vergeleken met het aantal vierkante meters dat beschikbaar is: de brutovloeroppervlakte (bvo). In een aantal gevallen zijn in eigen beheer m²'s ontwikkeld; dit wordt als zodanig benoemd.

Opmerking: de capaciteitsanalyse is een genormeerde ruimtebehoefteberekening. In de praktijk zijn er efficiënte en minder efficiënte gebouwen. Wanneer een school bijvoorbeeld veel gangen heeft, of een grote aula, kan er een genormeerd ruimteoverschot zijn, terwijl dit niet zo wordt ervaren. Er is relatief immers minder effectieve onderwijsruimte. Ook wordt in de praktijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot medegebruik of verhuur van ruimten.

Naast het inzichtelijk maken van eventuele ruimtetekorten is de capaciteitsanalyse van belang omdat een eventueel ruimteoverschot de schoolbesturen geld kost voor exploitatie en onderhoud. Schoolbesturen ontvangen een vergoeding voor materiële instandhouding op basis van het aantal leerlingen en niet op basis van het aantal m² in een school. Bovendien vormen ruimteoverschotten een risico voor de gemeente. Wanneer een gebouw geheel leeg komt te staan, kan een schoolbestuur besluiten dit gebouw(deel) over te dragen aan de gemeente. Daarnaast dient de gemeente (op basis van de verordening) te voorzien in oplossingen voor ruimtetekorten.

Quickscans

Op basis van de verordening is alleen de bouwkundige staat een formeel toetsingscriterium. Voor het IHP is het echter niet alleen de vraag of een pand een goed *gebouw* is, maar of een pand een goed *schoolgebouw* is. In de beoordeling van het gebouwenbestand is daarom naast de bouwkundige staat ook gekeken naar onderwijskundige functionaliteit, binnenmilieu, veiligheid, exploitatie en uitstraling van de schoolgebouwen. Dit zijn thema's voor strategisch vastgoedbeleid.

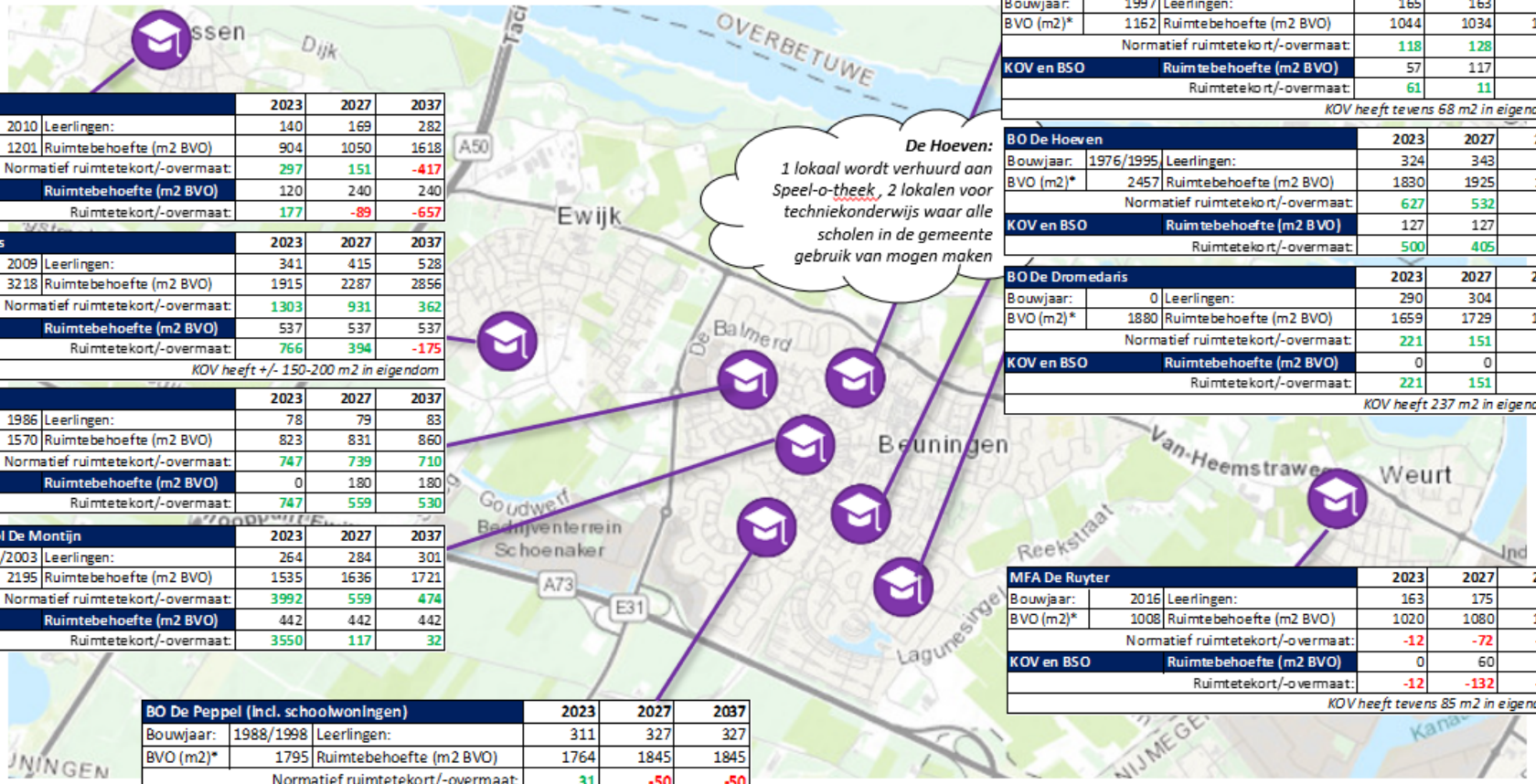
Figuur: elementen van quickscan-beoordelingsmethodiek

Op basis van de door HEVO ontwikkelde quickscan zijn alle gebouwen op deze criteria beoordeeld en voorzien van een gewogen score, die inzicht geeft in de vervangingstermijn. De quickscans zijn in 2018 opgesteld ten tijde van het vorige IHP.
De vervangingsperiodes voortkomende uit de scans van 2018 zijn herijkt naar het jaar 2024.

De quickscan leidt tot een advies voor de vervangingstermijn, ofwel het 'natuurlijke vervangingsmoment' van een schoolgebouw. Het natuurlijke vervangingsmoment van schoolgebouwen is cruciaal omdat het van belang is dat bij ingrepen ((ver)nieuwbouw of renovatie) alle thema's integraal aangepakt kunnen worden. Immers, bijvoorbeeld een energieneutraal gebouw dat onderwijskundig niet geschikt is, is een ongeschikt schoolgebouw.
Naast de visie/ambities en de capaciteitsanalyse, zijn de quickscanscores input voor de bepaling van de opgaven.
Partijen kunnen ook besluiten om op elementniveau (bijvoorbeeld binnenmilieu) los van het natuurlijke vervangingsmoment te investeren.

Bijlage 4: scholenlandschap incl. niet geaccordeerde woningbouwplannen

De capaciteitsanalyse/ het scholenlandschap maakt de opgaven inzichtelijk die in samenspraak met de schoolbesturen tot stand zijn gekomen. Verwachtte woningbouwplannen die nog niet geaccordeerd zijn, zijn *niet* meegenomen in het eindbeeld van dit IHP. Onderstaand scholenlandschap toont de te verwachtte ruimtetekorten en -overschotten als *wel* rekening wordt gehouden met de nog niet geaccordeerde woningbouwplannen.

BO De Wegwijzer			2023	2027	2037
Bouwjaar:	2010	Leerlingen:	140	169	282
BVO (m2)*	1201	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	904	1050	1618
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	297	151	-417
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	120	240	240
		Ruimtetekort/-overmaat:	177	-89	-657

MFA De Reuzepas			2023	2027	2037
Bouwjaar:	2009	Leerlingen:	341	415	528
BVO (m2)*	3218	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1915	2287	2856
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	1303	931	362
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	537	537	537
		Ruimtetekort/-overmaat:	766	394	-175
		KOV heeft +/- 150-200 m2 in eigendom			

SBO Klavervier			2023	2027	2037
Bouwjaar:	1986	Leerlingen:	78	79	83
BVO (m2)*	1570	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	823	831	860
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	747	739	710
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	0	180	180
		Ruimtetekort/-overmaat:	747	559	530

Montessorischool De Montijn			2023	2027	2037
Bouwjaar:	1982/2003	Leerlingen:	264	284	301
BVO (m2)*	2195	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1535	1636	1721
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	3992	559	474
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	442	442	442
		Ruimtetekort/-overmaat:	3550	117	32

BO De Peppel (incl. schoolwoningen)			2023	2027	2037
Bouwjaar:	1988/1998	Leerlingen:	311	327	327
BVO (m2)*	1795	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1764	1845	1845
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	31	-50	-50
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	60	120	120
		Ruimtetekort/-overmaat:	-29	-170	-170

BO De Vuurvlinder			2023	2027	2037
Bouwjaar:	1997	Leerlingen:	165	163	167
BVO (m2)*	1162	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1044	1034	1054
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	118	128	108
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	57	117	117
		Ruimtetekort/-overmaat:	61	11	-9
		KOV heeft tevens 68 m2 in eigendom			

BO De Hoeven			2023	2027	2037
Bouwjaar:	1976/1995	Leerlingen:	324	343	354
BVO (m2)*	2457	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1830	1925	1981
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	627	532	476
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	127	127	127
		Ruimtetekort/-overmaat:	500	405	349

De Hoeven:
1 lokaal wordt verhuurd aan Speel-o-theek, 2 lokalen voor techniekonderwijs waar alle scholen in de gemeente gebruik van mogen maken

BO De Dromedaris			2023	2027	2037
Bouwjaar:	0	Leerlingen:	290	304	320
BVO (m2)*	1880	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1659	1729	1810
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	221	151	70
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	0	0	0
		Ruimtetekort/-overmaat:	221	151	70
		KOV heeft 237 m2 in eigendom			

MFA De Ruyter			2023	2027	2037
Bouwjaar:	2016	Leerlingen:	163	175	241
BVO (m2)*	1008	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1020	1080	1412
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	-12	-72	-404
KOV en BSO		Ruimtebehoefte (m2 BVO)	0	60	60
		Ruimtetekort/-overmaat:	-12	-132	-464
		KOV heeft tevens 85 m2 in eigendom			

Bijlage 5: energieprestaties

Hieronder zijn de verschillende definities van energieprestaties van gebouwen opgenomen:

BENG (bijna energieneutraal gebouw)
Bij een BENG-gebouw worden gebouwgebonden energieverbruik en energie-opwekking met elkaar vergeleken. Een BENG-gebouw kent een hoger energieverbruik in verhouding tot de energieopwekking. Door de toepassing van de norm NTA8800 wordt getoetst of het gebouw voldoet aan wetgeving voor BENG, die vanaf 1 januari 2021 wettelijk verplicht is.

ENG (energieneutraal gebouw)
Het gebouw heeft volgens NEN 7120 een EPC van nul. Alleen het gebouwgebonden energieverbruik op jaarbasis telt mee en is nul.[13]

NOM (nul op de meter)
Om een NOM-gebouw te realiseren moet er naast de energie die benodigd is voor de gebouwgebonden installaties, ook gekeken worden naar het algemeen energieverbruik door de gebruikers. Bij een NOM-gebouw zijn totale energieverbruik en energie-opwekking in balans. Door verschillen in de kosten voor inkoop van energie en vergoeding voor teruglevering aan het net kent een NOM-gebouw alsnog kosten voor energie.

Klimaatneutraal
Klimaatneutraal wil zeggen dat bepaalde activiteiten (al dan niet binnen een bepaald gebied of op een bepaalde plek) geen positief of negatief effect hebben op het klimaat. Het begrip ‘klimaatneutraal’ wordt vooral gebruikt om aan te geven dat bepaalde activiteiten geen negatief effect hebben op het klimaat, waarmee men wil zeggen: geen emissie van CO_2 en andere broeikasgassen.[14]

[13] https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels/algemene-begrippen
[14] https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels/algemene-begrippen

Colofon

Uitgave: HEVO B.V.
Datum: 29 april 2024
Auteur(s): Kim Vermeulen - HEVO B.V.
Eline Stevens - HEVO B.V.

Contact

Statenlaan 8
5223 LA 's-Hertogenbosch

Burg. Roelenweg 40
8021 EW Zwolle

T 073 - 6 409 409
info@hevo.nl

T 038 - 4 258 101

www.hevo.nl

Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van HEVO B.V. worden gekopieerd, noch aan derden ter inzage worden gegeven

Bronvermelding afbeeldingen:
Alle afbeeldingen, figuren en tabellen zijn opgemaakt door HEVO, tenzij anders vermeld.